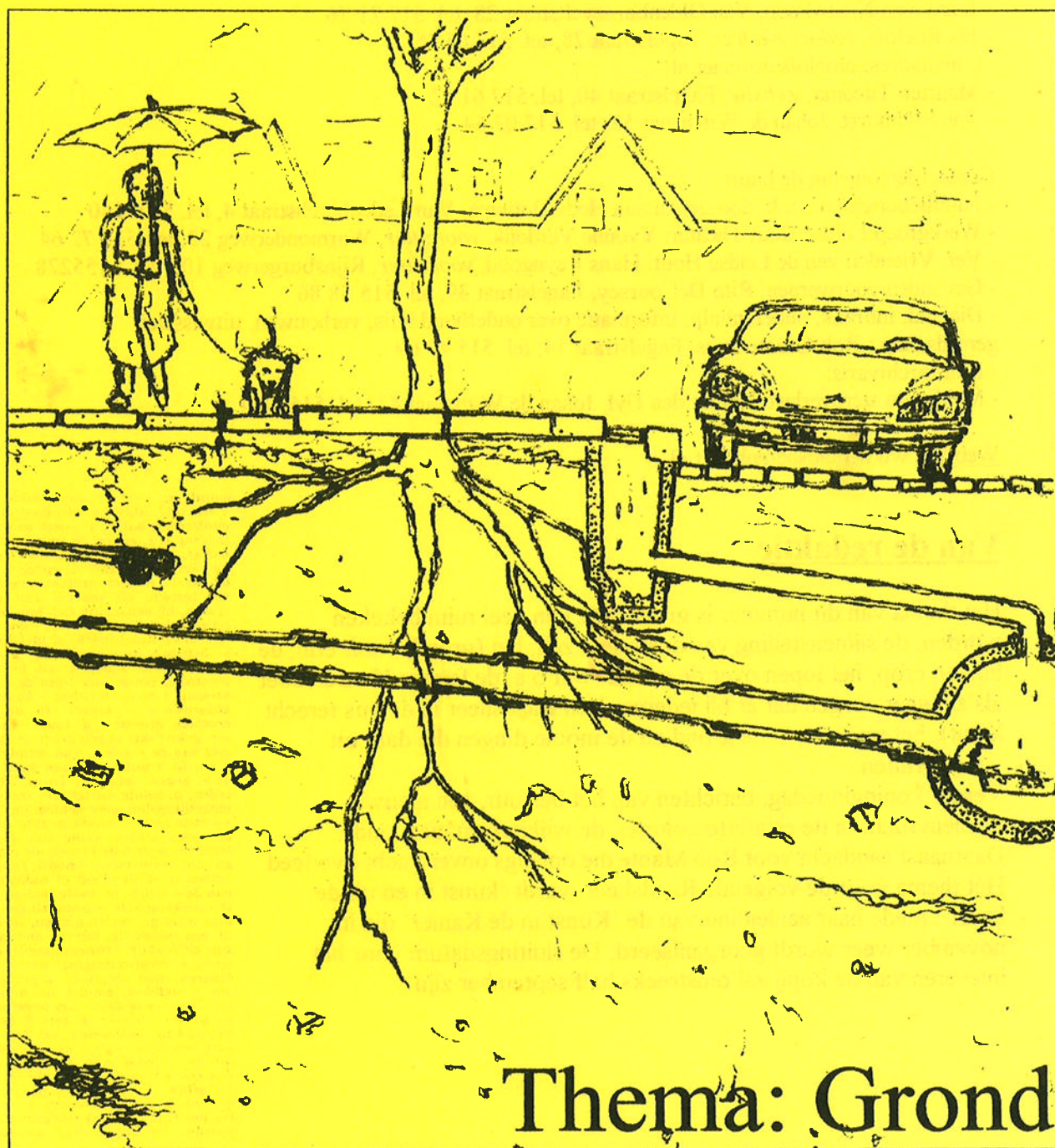

de
RAADSHEER

24e jaargang nummer 2, Juni 2002 Een uitgave van de vereniging Raadsherenbuurt

Thema: Grond

Vereniging Raadsherenbuurt Leiden

Bestuur buurtvereniging

- Rob van Berge Henegouwen, *voorzitter*, Rijnsburgerweg 109, tel. 572 61 00
- Hedy Bottema, *secretaris*, Van Ledenberchstraat 4, tel. 5126100
- Jan Kroes, *penningmeester*, Fagelstraat 43, tel. 515 74 78
- VACATURE, *bestuurslid*,
- Paul Kuijt, *bestuurslid*, Johan de Wittstraat 51, tel. 514 41 97
- Huib Kruijt, *bestuurslid*, Fagelstraat 21, tel. 515 77 50
- Nico van Hemert, *bestuurslid*, Rijnsburgerweg 149, tel. 5120584

Redactie buurtkrant & website www.raadsherenbuurt.nl

- Emily Groenewegen-Gülcher, Rijnsburgerweg 151, tel. 517 47 05,
e-mailadres: emilygroenewegen@planet.nl
- Janny van Nieuwkoop, Van Oldenbarneveltstraat 28, tel. 517 21 76
- Els Roelofs, *redactie-adres*, Fagelstraat 28, tel. 517 65 45,
e-mailadres: eruelofs@zonnet.nl
- Maarten Tacoma, *website*, Fagelstraat 40, tel. 517 61 92
- Ton Staphorst, Johan de Wittstraat 52, tel. 517 02 64

Contactpersonen in de buurt

- Familieberichten a.u.b. doorgeven aan Hedy Bottema, Van Ledenberchstraat 4, tel. 5127240
- Werkgroep Leidse Hout Theater: Yvonne Verdonk, *voorzitter*, Warmonderweg 23, tel. 517 72 64
- Ver. Vrienden van de Leidse Hout: Hans Reyngoud, *voorzitter*, Rijnsburgerweg 105, tel. 5155228
- Gevonden voorwerpen: Rita DeCoursey, Fagelstraat 39, tel. 515 58 86
- Diefstal, inbraak, ouderenhulp, informatie over onderhoud huis, verbouwen, uitwisselen gereedschap : Rob Grootenhuis, Fagelstraat 14, tel. 515 47 69
- Buurtarchivaris:
- Melding wateroverlast: Rogier den Uyl, Johan de Wittstraat 41, tel. 5156974

Website: www.raadsherenbuurt.nl

Van de redaktie

Het thema van dit nummer is grond. Dit kan heel ruim bekeken worden: de samenstelling van de bodem zelf, het (grond)water erin, de bomen erop, het lopen over de grond (wat o.a. de familie Hansen doet als zij weer zorgen dat er bij iedereen een Raadsheer in de bus terecht komt), het wroeten in de grond en de mooie dingen die daar uit voortspruiten.

Verder koninginndag, berichten van het bestuur, een nieuwe pennenvrucht in de estafette-column, de wijkinformatieavond. Daarnaast aandacht voor Rob Mante die onlangs onverwacht overleed. Het thema voor de volgende Raadsheer wordt 'kunst in en uit de buurt', mede naar aanleiding van de 'Kunst in de Kamer' die in november weer wordt georganiseerd. De sluitingsdatum voor het inleveren van de kopij zal omstreeks half september zijn.

grond, m. -en (1 oppervlakte der aarde; 2 een veld, akker, weide, land; 3 de stof der aardschors, aarde; 4 bodem onder het water; bedijning v. e. rivier, de zee enz.; 5 grondslag; motief, aanleiding; 6 diepste deel van iets; fig. kern; 7 schets); 1 op de - vallen; de begane -, de natuurlijke oppervlakte van een terrein; hij had wel door de - willen zinken, hij schaamde zich erg; iets met de - gelijkmaken, verwoesten; laag bij de - blijven of zich houden, a. niet hoogvliegen, b. benepen van opvatting; iets (niet) uit de - kunnen stamphen, uit het niet doen ontstaan; een gebouw tegen de - gooien, afbreken; 2 veel - bezitten; - kopen; 3 zand-, kleigronden; - kruisen; in de - graven; vruchten, groente v. d. koude -, niet in kuisen gekweekt; grove groente; fig. een flitssoof van de koude -, van weinig betekenis; 4 een in 't water geworpen steen zinkt naar de -; zegsw. aan de - lopen, zitten, stoten, zeilen, a. schip: vastzitten, -raken; b. geen mogelijkheden meer hebben om zijn bedrijf voort te zetten; doodarm zijn: vast - onder de voeten hebben, veilig zijn; iem. in de - trappen, door felle kritiek als mens of kunstenaar vernietigen; - raken, peilen, krijgen, hebben (met dieplood of anker); een schip aan de - zetten, op vaste bodem om zinken te voorkomen; te - e. gun, zinken, fig. dood-arm worden, verloren gaan; in de - boren, nl. een (zee)schip, fig. ten ondergang brengen; zie water; 5 rusten op goede -en; rechtst., een - v. rechtvaardiging; iets op goede -en beweren, met degelijke argumenten; van alle - ontbloot, zonder de minste reden; op - van; er bestaat - om te veronderstellen; op welke - beweer ik dat? 6 de - en v. e. verenschap, bezinselen; uit de - van mijn hart; een zaak in de - kennen, onderzoeken; uit de - leren, van meet af aan; de - van een schiedrij, onderlaag; in de - heeft hij gelijk; 7 een platte-; ook (zeemanst.); de Gronden, N.-Atlantische Oceaan bewesten het Kanaal, waar nog grond kan gelood worden; hij Terschelling: zandbanken.

Van het bestuur

Karen Verbeek

Samenvatting verslag Algemene Ledenvergadering van de Vereniging Raadsherenbuurt, maandag 8 april 2002.

De voorzitter, Rob van Berge Henegouwen opent de vergadering. Hij vraagt een minuut stilte ter nagedachtenis aan Rob Mante, die vorige week onverwacht overleden is.

Samenstelling bestuur

Van het bestuur stellen 2 leden zich niet herkiesbaar, te weten Mirjam Jochems en Karen Verbeek. Mirjam heeft 4 jaar bestuurswerk gedaan en in de Overlegcommissie Nieuweroord zitting gehad. Karen was 5 jaar secretaris. Beiden worden bedankt voor hun bijdragen de afgelopen jaren.

De rest van het bestuur stelt zich herkiesbaar: Rob van Berge Henegouwen, Huib Kruijt, Jan Kroes, Paul Kuijt en Nico van Hemert. Er is één nieuw bestuurslid gevonden: Hedy Bottema. Er is nog één vacature.

De redactie Raadsheer: Ton Staphorst is erbij gekomen.

De Theatercie: Judith Tilly is erbij gekomen.

De Sinterklaaszie blijft bestaan uit Paul Kuijt en Marjet Hoogervorst.

Cie LAG: Henk Gosses is eruit, George van Eijck is erbij gekomen.

Asielzoekerscentrum

Mirjam Jochems licht toe: er zijn afgelopen jaar veel activiteiten georganiseerd voor bewoners van het AZC en omwonenden. Activiteiten worden nu zoveel mogelijk in het gebouw georganiseerd om overlast te voorkomen.

De klachtenafhandeling is beter geregeld.

Het AZC is inmiddels toe aan de vierde locatiemanager, wat het werken in de Overlegcommissie niet altijd even makkelijk maakte.

LAG-garage

De eigenaar heeft een bouwaanvraag ingediend voor het bouwen van een ondergrondse garage met erboven 6 halfverzonken bovenwoningen. Hiermee voldoet het plan aan het huidige bestemmingsplan. De verwachting is dat deze bouwaanvraag binnen enkele weken wordt goedgekeurd. Ingediende zienswijzen, in een eerdere fase door omwonenden ingediend, zijn namelijk door de gemeente afgewezen.

De eigenaar gaat binnenkort slopen. Hij is bereid voor de omwonenden een informatieavond te beleggen om over invulling van details te praten. Door de meerderheid van de aanwezige betrokkenen wordt geconcludeerd dat dit in dit stadium nog te vroeg is. De LAG-Cie zal worden gevraagd een bijeenkomst voor de omwonenden te organiseren zodra de bouwvergunning is afgegeven. Vervolgbeleid kan dan worden doorgesproken (procederen bij de Raad van State, mogelijkheid om bestemmingsplan te wijzigen, tijd winnen, garanties eisen voor behoud van onze eigen woningen).

Zorgcentrum ouderen

In 2001 zijn twee rapporten geschreven betreffende inventarisatie van behoeften aan zorgvoorzieningen achter het spoor. Met de rapporten gebeurt tot op heden niets. Het bestuur is van mening dat het niet onze taak is om een zorgvoorziening in het leven te roepen. Wel ziet het bestuur het als haar taak de verantwoordelijken (gemeente) hierover met regelmaat aan te spreken.

Er is voorgesteld door de betrokken wijkverenigingen om het pand Rijnsburgerweg 122 als Zorgcentrum in te richten. De gemeente gebruikt dit momenteel echter als kinderopvang.

Plannen 2002

De voorzitter voegt nog toe:

- Bemoeienis met uitbreidingsplannen Woutertje Pieterse: de school moet groter. Wens van school: uitbreiding lokaal. Gemeente heeft echter indertijd bij de bouw van de school beloofd geen verdere grond meer aan de Leidse Hout te onttrekken. Ze zouden hierop terug willen komen. Bestuur meent hierin geen standpunt te kunnen innemen, omdat persoonlijke belangen van bestuursleden meewegen. Uit de zaal wordt geadviseerd om met de Wethouder onderwijs te gaan praten over het bestaande scholenplan van de gemeente.
- Bezwaar tegen vergunningaanvraag voor een zendmast in Leidse Hout: dit zal het bestuur volgen, ook eventuele nieuwe aanvragen worden in de gaten gehouden.
- Groen: de gemeente wil een gesprek over groen, hoogwaterstand, etc. Cie-leden Groen en een bestuurslid zullen zich ermee bezig houden.
- Nieuwe activiteit: opzetten van een vorm van uitwisseling met vergelijkbare buurt in Oxford. Rianne Boonstra is initiatiefneemster. Een idee uit Oxford is reeds overgenomen: Paul Kuijt vraagt hiervoor oud filmmateriaal over de buurt om eventueel te laten bewerken in het kader van een openluchtfilmvoorstelling.

Mildred (Fagelstraat) merkt op dat jongeren zich achter haar tuin vervelen en overlast veroorzaken. Zij vraagt zich af of hier een oplossing voor is, bijvoorbeeld door de gemeente te vragen een goede hangplek te creëren.

Yvonne Slijkhuis meldt dat er in november weer een Kunst in de Kamer is. Ditmaal aandacht voor beeldend kunstenaars.

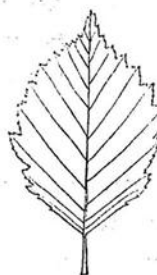
Ulmus laevis.
White Elm

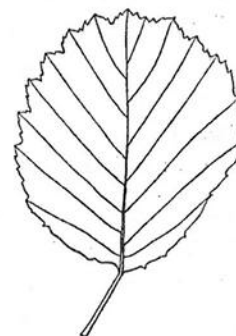
Ulmus americana.
American Elm

Ulmus glabra.
Wych Elm

Alnus incana.
Grey Alder

Alnus glutinosa.
Common European Alder

le p

W
glutinos
veldtop

Sorbus
Moeiloes

Estafette-column

VOET OP EIGEN BODEM

(over grond gesproken)

Dorothée Albers
Johan de Wittstraat 45

Op een druilerige septembermiddag reden we naar de Raadsherenbuurt. We waren op huizenjacht. Op de hoek van de Van Oldenbarneveldtstraat en de Fagelstraat stapten we uit de auto. Nooit eerder waren we hier geweest.

De oude bomen stonden nog uitbundig groen te wezen. De jaren-twintig-huizen oogden ruim en bovenal charmant.

Allemaal met hun eigen, aardige details: rechte en ronde erkers, balkondeuren verdeeld in vierkante ruitjes, veelvormige dakgevels, glas-in-lood-raampjes, bloemrijke voortuintjes... Aan het eind van de straat lonkte het bos.

We keken elkaar aan, zeiden geen woord, maar dachten hetzelfde: hier wilden we wonen. We waren verkocht, nog voordat we ergens een voet hadden binnengezet.

Aan het huis dat we op het oog hadden viel in onze optiek het nodige te verbeteren. Na een verblijf in Zuid-Frankrijk van veertien maanden, waren ingrijpende verbouwingen en langdurige renovaties nu niet precies de dingen waar we ons, met drie kleine kinderen, erg op verheugden.

Desalniettemin maakten we nog diezelfde avond, terug in het vliegtuig naar Toulouse, een plan van aanpak.

Het huis in de Fagelstraat ging aan onze neus voorbij. We zochten verder, elders, maar geen enkele plek won het van de Raadsherenbuurt.

Na ons dagelijks bezoek langs de sites van diverse makelaars --0, wat werden we er mismoedig van-- kwamen we op een avond op de site van de buurt terecht. Een virtueel bezoek aan de Raadsherenbuurt bekrachtigde ons idee dat dit de plek was om neer te strijken. We stuurden e-mails rond aan buurtbewoners en waren verrast over de vele sympathieke reacties. Ze boden ons bovendien een oplossing. In de Johan de Wittstraat konden we voorlopig een huis huren. We kregen een optie om te kopen. Twee weken voor vertrek naar Nederland waren we de hemel te rijk. Hadden we er ernstig rekening meegehouden een paar maanden in een vakantiewoning te moeten vertoeven, dan was dit wel een riant vooruitzicht.

Inmiddels zijn we de gelukkige eigenaars van Johan de Wittstraat 45. We willen hier nooit meer weg. Vanaf de eerste dag voelden we ons thuis.

We hadden amper de dozen en boedel naar binnen gesjouwd of daar stond de buurvrouw klaar met koffie en iets lekkers voor de kinderen. "Als je iets nodig hebt dan geef je maar een gil", was haar warme welkom. Een week later stond de buurvrouw van twee huizen verder op met een bos bloemen op de stoep. Er zouden meerdere bossen volgen.

De kinderen hebben in minder dan geen tijd vriendjes gemaakt in de straat.

Daan (6 jaar inmiddels) scheurt met zijn maatjes op fiets, step, skelter of skateboard rond het rozenperk. Iedere keer houd ik weer mijn hart vast, maar meestal gaat het goed. Als hij iets te overmoedig, al te hoog in de Prunus klimt, is daar de behulpzame buurman die hem eruit redt. Als hij, voetballend, in blinde vaart achter de bal aan, een gapend gat in zijn hoofd valt, is daar alweer een andere buur die te hulp schiet en zich over zijn twee broertjes ontfermt, zodat ik in aller ijl naar het ziekenhuis met hem kan.

Jona (3 jaar) is dikke vriendjes met de eveneens driejarige Marie van de overkant. Zijn ze met zijn tweeën niet

hier, dan zijn ze wel daar..Het lijken Jip en Janneke wel.

We zitten voor op het bankje, als het weer het maar even toelaat, drinken koffie, thee of een wijntje met deze en gene. En als we niet hier zitten, dan zitten een bank verder, bij de burens.

De timmerman, schilder, stucador, aannemer en loodgieter hebben we voorlopig nog wel over de vloer. Maar wat kan het schelen. We wonen op een droomplek, op eigen grond...

Dromend op ons bankje in het avond-

zonnetje, onder het genot van een glaasje wijn, stel ik me voor hoe, 'un beau jour', het huis helemaal

aan onze wensen voldoet. Dan roept één van de kinderen. Einde mijmeringen.. Ik ga naar binnen en tevreden denk ik: 'er moet toch iets te wensen overblijven'.

De pen geef ik door aan Marie-Elise Groot-Wassink, Johan de Wittstraat 43 (NB de redactie bereikte ook nog een andere naam, zie bij nieuwe bewoners: Marjan Lauwers, Johan de Wittstraat 48.)

WANDELEN LANGS DE BOMEN IN DE BUURT - VAN DE JAREN TACHTIG TOT NU

Maarten Mentzel

Onder de titel "Bomen in de buurt" is er al eerder in De Raadsheer geschreven: door mijn mede-redacteur van destijds Johannie van der Molen, juni/juli 1995, pagina 16-19. Ik heb het lezenswaardige artikel, verschenen in een themanummer over Tuinen & tuinieren, voor me liggen. Er wordt daarin teruggegrepen op enkele stukken van Chris

Maas Geesteranus van het begin van de jaren tachtig. Deze Chris was een echte bomenspecialist, die ik echter niet heb meegemaakt en wiens artikelen ik helaas niet ken. Zo'n zeven jaar na Johannieks bijdrage volgen hier enige aanvullingen - de natuur staat immers niet stil.

De wandeling in 1995 voerde vanuit de Fagelstraat langs de Van Oldenbarneveltstraat naar de Johan de Wittstraat, de Rijsburgerweg, de Warmonderweg (en uitstapje Hoogerbeetsstraat), de Van Slingelandtlaan, wederom de Johan de Wittstraat, de Van Ledenberghstraat, de Van Beuningenlaan, Antonie Duycklaan, Adriaan Pauwstraat, opnieuw de Rijsburgerweg en via een slingertje wederom Fagelstraat. De opsomming van de verschillende bomen die men hier aantreft zal ik niet herhalen. Een aantal bomen staan op het kaartje op de volgende bladzijde vermeld.

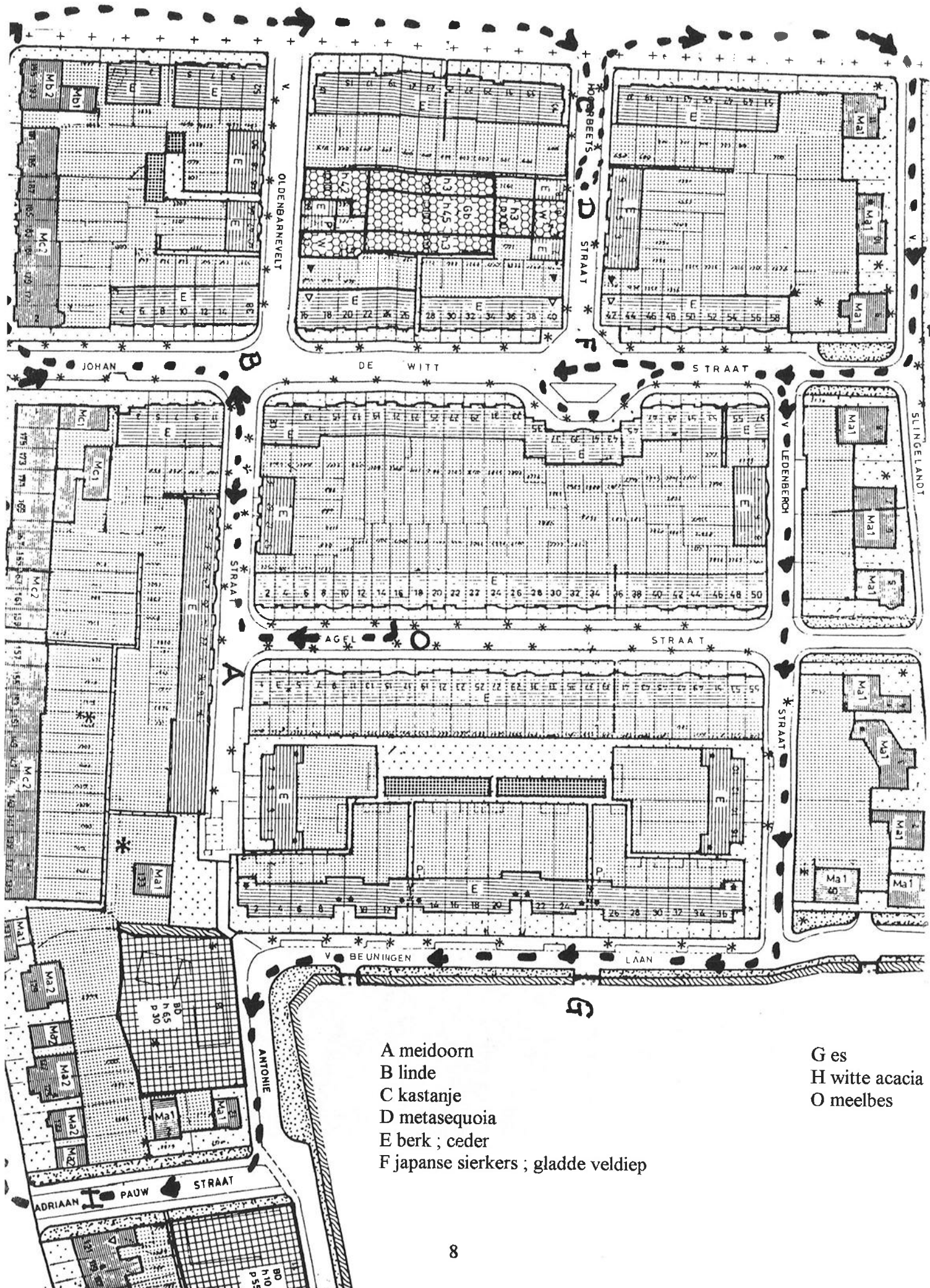
Inmiddels hebben we onder meer een ingrijpende herprofilering van de Rijsburgerweg achter de rug (en de aanplant van nieuwe jonge linden), de herbestrating van de Fagelstraat en de vervanging van asfalt van stukjes Fagelstraat en Johan de Wittstraat door rode klinkers. Er is een aantal verkeersdrempels bijgekomen (bijv. in de Van Oldenbarneveltstraat), waardoor we gelukkig het predikaat "30 km-buurt" hebben verworven. De Leidse Autoboxengarage (LAG) is gesloten en is op dit moment bron van nogal wat onrust in verband met de herbestemming. En *last but not least*: het autobezit en het aantal geparkeerde auto's sedert 1995 zal verder zijn toegenomen.

Al met al lijkt het aanzien van de buurt niet zo sterk veranderd.

Het karakter en de gebouwde omgeving van een buurt worden in belangrijke mate gevormd door het samenspel van bebouwing en het groen. Destijds, in de jaren twintig en dertig, is via een uitgekiend ontwerp achter de al wat oudere gevels van de Rijsburgerweg een wijkje ontstaan dat door gevarieerde bebouwing, groen en openbare ruimte wordt gekenmerkt. In het oog springen de groene voortuinen, het ritme van de hekjes en de pilasters, de meestal tamelijk royale trottoirs en de afwisselende beplanting met bomen en struiken (onder meer linden, iepen, meelbessen, meidoorns) en de aardige verbreding via een plantsoentje - "rozenperkje" - in de Johan de Wittstraat tegenover de Hoogerbeetsstraat, waar aanvankelijk ook enkele kleine winkels lagen.

Twee september 2000 heeft de toen 75-jarige Raadsherenbuurt er haar jubileumfeest gehad. En dan zijn er de essen langs de zachtgele nieuwbouw van de Van Beuningenlaan en de Van Ledenberghstraat, die de variëteit in het bomenbestand vergroten. Ook door de gebruikte materialen bij de bestrating (kleur en formaat klinkers, natuurstenen stoepranden (graniet en

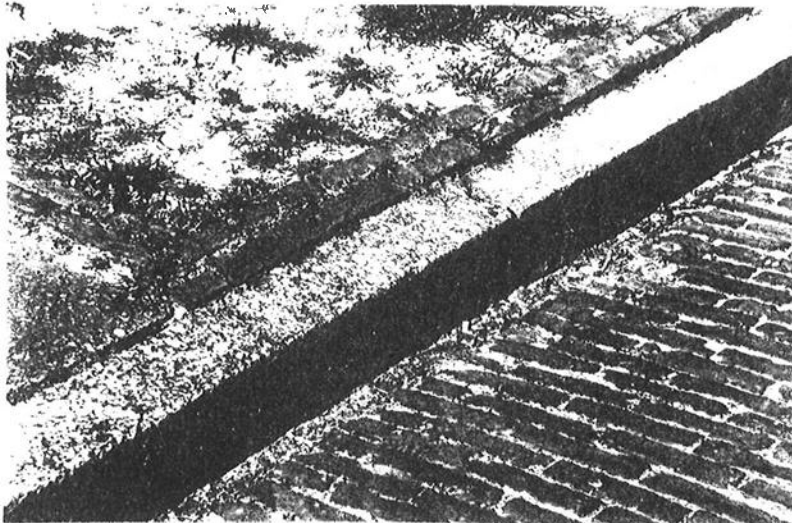

- A meidoorn
 B linde
 C kastanje
 D metasequoia
 E berk ; cedar
 F japanse sierkers ; gladde veldiep

- G es
 H witte acacia
 O meelbes

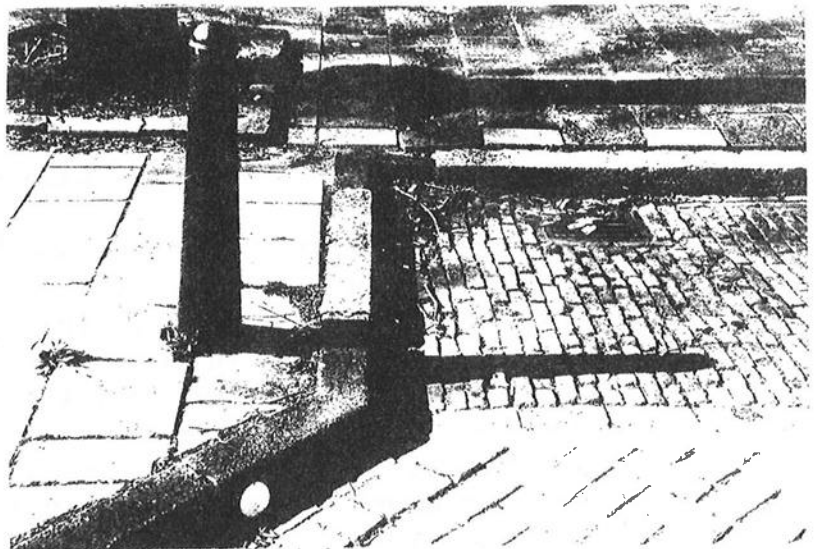
blauwe hardsteen), en de (donkere) kleur en de levendigheid van de trottoirtegels wordt het aanzien van de Raadsherenbuurt bepaald.

granieten stoeprand

betonnen en granieten stoeprand

Bij opeenvolgende onderhoudswerkzaamheden aan de straat verdwijnen er soms bomen. Ook komen er door de jaren heen nieuwe(re) materialen zoals steensoorten of straatmeubilair (glasbakken e.d.) bij. Soms zijn die materialen minder mooi om te zien. Jammer zijn bijv. de doffe en levenloze betonnen stoepranden die steeds meer voor de oorspronkelijke trottoirbanden in de plaats komen. Een ander voorbeeld zijn de karakteristieke groene lantaarnpalen, die in 1996 door gladde witte palen zijn vervangen.

Glasbak en papierbak Johan de Wittstraat, situatie 1993

Bomen in stedelijk gebied hebben het niet gemakkelijk. Zo kan de luchtverontreiniging een negatieve invloed hebben op de conditie en de levensduur van een boom..

In een recent artikel "De opmars van de witstippelschildmos" lees ik dat de uitstoot van zwaveldioxide na 1980 in Nederland is teruggedrongen. Sedertdien zijn een heleboel korstmossoorten in groten getale teruggekeerd, soms zelfs tot bijna het oude niveau van voor de industriële groei. Daarnaast is de ammoniakconcentratie in de lucht als gevolg van de sterk gegroeide bioindustrie sterk gestegen. Daardoor is er een groot aantal stikstofminnende korstmossen, zoals dooiermos, bijgekomen. Ook door de stijging van de gemiddelde temperatuur is er een comeback van korstmossen.

Uit het artikel kan ik niet opmaken of de toename van mossen de levensduur van bomen beïnvloedt (Katern Wetenschap & Onderwijs, NRC Handelsblad 12-1-2002).

In de Raadsherenbuurt zijn er, meen ik, inderdaad veel meer mossen op de stammen van de linden en de iepen in de Johan de Wittstraat waar te nemen dan een paar jaar geleden.

Een andere negatieve factor op de conditie van bomen die hierbij vermoedelijk een rol heeft gespeeld, zijn al die graafwerkzaamheden in de straat en de trottoirs van de laatste jaren.

In Van der Molens artikel wordt nog geen melding gemaakt van het verdwijnen van zo'n vijf linden in de Johan de Wittstraat en vier prachtige iepen nabij het Rozenpleintje. Het is bekend dat zelfs het kortstondig lekken van gasleidingen langs de wortels funest kan zijn voor een boom. Ook het graven van sleuven, waardoor wortels worden doorgehakt, zal de gezondheid en het weerstandsvermogen van een boom sterk verminderen.

Uiteraard is het erg belangrijk dat er toezicht wordt gehouden op al die werkzaamheden, die voor het bomenbestand slecht kunnen uitpakken.

Misschien is het een goede gedachte om bij nieuwe onderhoudswerkzaamheden een bomendeskundige in te schakelen en hem/haar een adviserende rol te geven?

Op landelijk niveau bewijst de Bomenstichting goede diensten. Deze stichting werpt zich op als "belangenbehartiger" van bomen, publiceert handige boekjes en folders over onder meer geschillen tussen particulieren en de overheid.

Goed nieuws inmiddels is het hervatte overleg met de gemeente Leiden over het groen in de buurt. We houden u op de hoogte!

Bomenstichting, Oudegracht 201 bis, 3511 NG Utrecht, tel. 030-2340778; email bomensti@pz.nl

Acer rubrum.
Red Maple

Acer campestre.
Common
European Maple

Acer palmatum.
Japanese Maple

Acer cappadocicum.
Cappadocicum Maple

esdoorn

In memoriam Rob Mante.

Op tweede Paasdag overleed plotseling onze bekende buurtgenoot Rob Mante. Na een wandeling tijdens een familieweekend in Limburg werd Rob plotseling onwel en stierf korte tijd later.

Rob heeft heel veel voor de Raads-herenbuurt betekend. Een aantal jaren heeft hij als bestuurslid en voorzitter van de buurtvereniging het belang van de buurt gediend. In die tijd speelde het voornemen om een deel van de Leidse Hout (het deel langs de Warmonderweg) van woningen te voorzien. Rob coördineerde het verzet uit de buurt en heeft, namens de Raads-herenbuurt, ferme taal gesproken in de Pauluskerk om het gemeentebestuur van Leiden tot andere gedachten te brengen. Samen met andere vereniging-

en en stichtingen is het verzet geslaagd: de woningbouw is afgeblazen. Sinds heel lang heeft Rob het archief van de buurt opgebouwd en beheerd. De basis daarvoor is gelegd in de periode dat een aantal buurtbewoners, onder wie Rob, de geschiedenis van de buurt in kaart heeft gebracht. Rob heeft er veel energie gestoken om in het gemeentearchief, maar ook daarbuiten, materiaal over de buurt te verzamelen. Voor een groot deel is het boekwerk "Raads-herenbuurt, 60 jaar wonen en leven in een Leidse buurt" hierop gebaseerd. Met vragen over de buurt kon je altijd bij Rob terecht. Uit die tijd dateert ook het contact met Jan Wolkers. Jan kreeg uit handen van Rob het eerste exemplaar van het boek aangeboden. Uiteraard was Rob uitermate trots dat hij Jan Wolkers terug naar Oegstgeest had weten te krijgen.

Rob is echter vooral bekend als "Mister Vrienden van de Leidse Hout". Vanaf het begin van de oprichting van de vereniging was hij betrokken bij de Vereniging van vrienden van de Leidse Hout. Vele initiatieven waren van hem afkomstig. In een korte periode heeft de Leidse Hout een *upgrade* ondergaan. Dankzij het bankenplan staan er nu vele banken in de Hout. Rob had connecties met scholen in de regio, waardoor voor weinig geld fraaie banken konden worden geleverd. Maar het magnum opus was wel de *drive* om de muziektent in de Leidse Hout terug te krijgen. Mede door de inzet van de Vrienden van de Leidse Hout is de muziektent er gekomen.

Helaas is veel te vroeg een eind gekomen aan de tomeloze inzet van Rob voor de buurt. Hij had nog zoveel plannen die moesten worden uitgewerkt. Wij zijn dankbaar voor al

samen met Mies Schipperijn

hetgeen hij voor onze buurt heeft gedaan. Moge hij nog lang in onze herinnering voortleven.

Namens de buurtvereniging wens ik zijn vrouw Enid en zijn kinderen sterkte met het verwerken van het verlies van Rob.

Ton Staphorst

Van Rob Mante ontvingen wij vorig jaar, vooruitlopend op dit thema, een bijdrage over de Leidse Hout en het werk van de Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout.

Het is de tekst van een inleiding voor een excursie voor de Vereniging Oud Oegstgeest op 29 september 2001

Allereerst wat historie:

Op 23 september 1919, vier dagen na zijn beëdiging als raadslid diende Joannes Knuttel een voorstel in om z.s.m. te komen tot de aanleg van een bos- of parkaanleg buiten de bebouwde kom der gemeente, met een oppervlak van omstreeks 20 ha.

Zes jaar later, in augustus 1925 gaf D.J.J. de Koster de echte aanzet toen hij de gemeente f 11.500 schonk met de verplichting een fonds te stichten waaruit een stichting moest voortvloeien, de 'Stichting Fonds voor Aanleg, Onderhoud en Beheer van Wandelparken', met als bestuur het college van B & W en twee burgers. Het rijk maakte er een werkverschaffingsproject van, de gemeente schonk f 136.000.- en een 26 ha groot terrein, de stichting kon f 115.000.- betalen, ten dele opgehaald via een 3-Oktoberoptocht in 1927 (zie in het Koetshuis!).

Van die 26 ha werd 17 ha park, 9 ha sportvelden. In 1958 verviel 0.6 ha t.b.v. de verbreding van de Warmonderweg.

Grootste lengte is 575 m langs Groene Maredijk, grootste breedte is langs de Warmonderweg 450 m.

Grond en geld beschikbaar zijnde werd uitgezien naar een landschapsarchitect. Dat werd Klaas van Nes. Eén van de bestuursleden van de Stichting, de heer Bosman, kende hem vanwege bemoeienissen met de Leidse Hortus, werken in o.a. Apeldoorn en voor zijn werkzaamheden voor de Staatsmijnen. De aanleg duurde 10 jaar. Boomsoorten van toen zijn bijna alle nog aanwezig, wel verdwenen zijn de ratelpopulier, balsumpopulier en kurkeik.

De aanleg geschiedde dus als werkverschaffingsproject, d.w.z., vooral d.m.v. handkracht. Pianostemmers werden dus ook als grondwerkers aan het werk gezet. Maar er reed wel een zandtreintje, compleet met locomotief. De rails werden later gebruikt als onderbouw van de bruggetjes, die in tegenstelling tot de huidige bruggetjes één leuning hadden. (De VLH heeft deze

'werkverschaffen' herdacht, met de herinneringsbank tegenover de muziektent)

Enkele bouwwerken in de Leidse Hout wil ik nader aantippen:

Van Nes ontwierp ook de beide transformatorhuisjes en het personeelsverblijf, een aantal paviljoens, o.a. bij de Fagelstraat en op de speelweide bij het Theehuisje. Door middel van een viertal Canadese Populieren gaf hij in het terrein aan waar dat paviljoen moest komen. Eén zo'n populier staat er nog steeds. Van Nes had grootse ideeën voor dit paviljoen. Het paviljoen bij de Fagelstraat werd voorlopig een echte uitspanning oftewel theeschenkerij, die na de oorlog niet meer is teruggekeerd. De jeugd uit de Fagelstraat verdiende er 's zomers een zakcent met het uitzetten en binnenhalen van de stoeltjes en tafeltjes.

-de stenen boogbrug is van de Oegstgeester architect Kraan en dateert uit najaar 1931, (Hij ontwierp ook de Leidse Houtschool.)

-het Theehuisje van de Leidse gemeente-architect ir Koch en dateert uit 1959

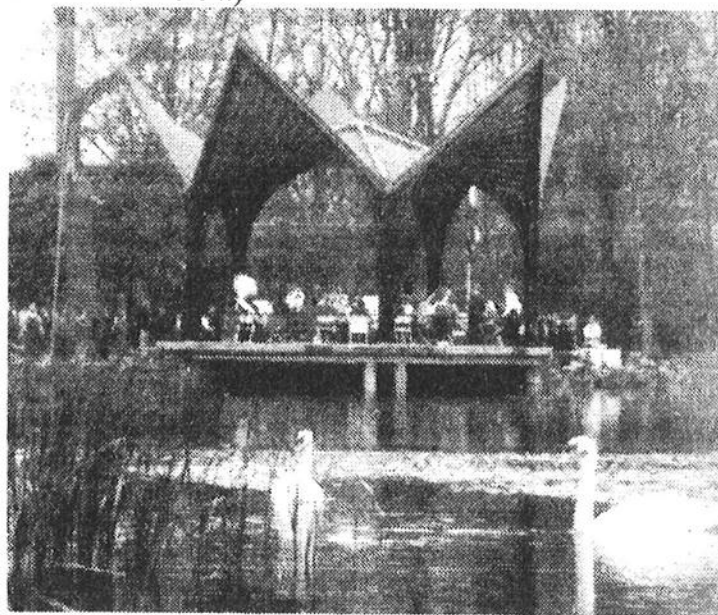
-De boerderij van de familie Bremmer stond er volgens heel oude kaarten al lang en bleef gehandhaafd. Zij maakte deel uit van een reeks van vijf boerderijen op rij, waarvan er nu nog één over is. In de *lay-out* van de Leidse Hout is dat nu nog terug te vinden.

-een boerderij bij de latere Van Slingelandtlaan. Zij werd tijdens de aanleg als onderkomen gebruikt en is later ook gesloopt.

In de oorlog zijn heel veel bomen in de diverse kachels verdwenen, inclusief de oude muziektent. In 1945 werden er al weer linden geplaatst langs de Johan de Kosterweg en eiken langs de Van Waverenweg.

Aanvankelijk kon je pootjebaden in de zgn. plasvijver. Die had een later weggehaalde betonnen bak. Er stond trouwens aanvankelijk ook een hek rond de Leidse Hout en moest men entreegeld betalen bij één van de twee toen bestaande ingangen: bij de De Kempenaerstraat en aan het einde van de Van Waverenweg bij de Groene Maredijk. Ook opvallend is dat je vroeger geen voertuig mocht meenemen in de Leidse Hout, d.w.z. geen fiets, zelfs geen kinderwagen....

Keren we dan nu naar de hedendaagse tijd, dan zien we dat er fietssluisen zijn gemaakt om de fietsers buiten de Leidse Hout te houden, dat er weer een Juliana en Bernhard beuk staat en een ANWB-boom, die beide ook in de oorlog waren gerooid, evenals een nieuwe Bank van Krantz. (Ook weer zo'n oude Leidse naam, evenals die van Johan de Koster en Van Waveren.)

Ook staat er nu bijna zes jaar een muziektent, nu aan de grote vijver want de oude plek wordt nu ingenomen door het Theehuisje, dat op het fundament van de oude muziektent werd gezet en

later werd uitgebreid. (Die oude muziektent kwam trouwens van de Rotterdamse Droogdok Maatschappij, via een relatie van Bosman.)

Dit alles dankzij de Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout. Deze vereniging is trouwens nog steeds actief. Bijvoorbeeld wanneer er plannen zijn voor 52 woningen langs de Warmonderweg, of sociale woningbouw langs de Van Slingelandtlaan, voor een busbaan over de Johan de Kosterweg of scholenbouw langs de Houtlaan of brugaanleg bij de Warmonderweg. Zij geeft boekjes uit

- met een beschrijving van de personen achter de namen die in de Leidse Hout zijn vernoemd als Knuttel, Krantz, Van Waveren, de Koster, Bosman en Van Nes of
- over een bomenroute door de Leidse Hout en
- binnenkort over Vogels in de Leidse Hout,

zij laat banken plaatsen en speeltuig en zij plaatst komend jaar een fontein in de grote vijver ter ere van 70 jaar Leidse Hout en zij overlegt regelmatig met de gemeente Leiden over het reilen en zeilen van de Leidse Hout.

Er valt nog veel meer te vertellen over de Leidse Hout en over wat er in staat,

- zoals de hertenkamp (sedert 1935, waarin aanvankelijk herten werden geparkeerd uit 't Huys te Vogelsanck in Vogelenzang, omdat daar de voorbereidingen voor de Wereldjamboree waren begonnen!),
- over de dieren die men NIET over het hek in de hertenkamp moet zetten (omdat ze ten dode zijn opgeschreven),
- over al die kippen rond de hertenkamp,
- over het Theehuisje en het personeelsverblijf (die beide binnenkort enigszins worden uitgebreid),
- over de Analemmatische zonnewijzer' op de grote speelweide,
- over het Koetshuis (dat al weer elf jaar bestaat als een soort bezoekers-centrum waarin ook de VLH meedraait)
- over het Bospark en het daarin gelegen Open Lucht Theatertje (1956),
- over de boerderij van Bremmer.

Daarvoor verwijs ik u naar één van de door de VLH uitgegeven boekjes in de Groene Reeks waarin een wandeling door de Leidse Hout wordt beschreven. U kunt in het Koetshuis trouwens zondag- en woensdagmiddag naast dit boekje nog meer en andere boekjes kopen.

Naast het boekje 'Bomen en struiken in de Leidse Hout, een wandelroute' zijn er nog meer boekjes met bomenroutes, bijvoorbeeld 'Bomen in de lanen van Oegstgeest', uitgegeven door het IVN (Instituut voor Natuur- en Milieueducatie) Leiden, en 'Bomenroute Haaswijk, krekenspad', te verkrijgen bij de lokale boekhandel. (NB alledrie (mede) geschreven door C. Eikelenboom). (red.)

Bomen

Ton Staphorst

- bron van zuurstof
- sieraad van moeder natuur
- bron van inspiratie
- alle kleuren van de regenboog
- vallen wel eens om
- klimrek voor jong en oud
- herberg voor gevleugelde vrienden
- dragen vrucht en bloesem
- hebben begeleiding nodig
- pispaal voor de hond
- en: bijzondere bomen in de buurt

bron van zuurstof

Bomen zijn een bron van zuurstof. Dat leert iedereen in de biologieles. Terwijl ik nu even opkijk naar de lindeboom voor mijn raam, is zich een chemisch proces aan het voltrekken, zonder dat ik daar wat van merk.

Wonderlijk eigenlijk, de natuur is een groot laboratorium, werkend zonder ingrijpen van de mens. Je staat er bijna niet meer bij stil, zo gewoon is het eigenlijk. Ik knik de lindeboom vriendelijk toe en vraag of hij nog tot in lengte van jaren zijn best wil doen om zuurstof te produceren. Als beloning ontvangt hij mijn dank.

sieraad van moeder natuur

Een boom kleedt het landschap aan. Een boom siert de straat; een straat zonder bomen is maar een saaie, kale straat. Als ik door een boomloze straat loop heb ik altijd het idee dat ik iets mis. Vergaat dat u ook zo?

Bomen worden vaak geplant om iets bijzonders te gedenken. Vroeger gebeurde dat vaak, in elke plaats of dorp staat wel een boom die herinnert aan een geboorte, verloving of huwelijk van een bijzonder persoon. In de Leidse Hout staat de Juliana en Bernhard-eik, een vervanger van een eerder aangeplante en niet meer bestaande eik. De eik herinnert aan het huwelijk van Juliana en Bernhard in 1937. Helaas is de gedenkplaat door een of andere onverlaat gestolen. Tegenwoordig worden bomen in het publieke groen alleen geplant bij gelegenheid van de nationale Boomfeestdag.

In particuliere percelen worden bomen nog wel vanwege een bijzondere gebeurtenis geplant, bijvoorbeeld vanwege het betrekken van de nieuwe woning of de geboorte van een kind.

bron van inspiratie

Vraag een kind iets te tekenen en heel vaak tekent het een boom. Soms een kale boom, maar meestal een boom met blad en het liefst voorzien van eetbare appels.

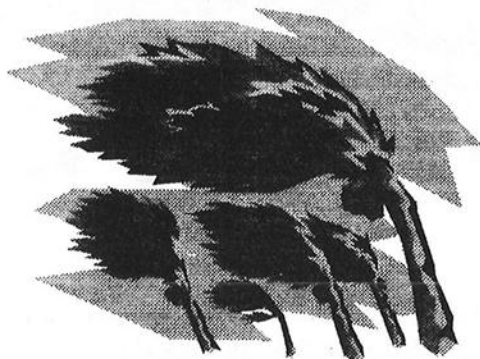
Op oude schilderijen zie je ook vaak prachtige bomen geschilderd, veelal minder gekunsteld dan je tegenwoordig vaak ziet.

Bij psychologische tests moet je ook wel eens een boom tekenen. De psycholoog velt een oordeel. Sta je stevig in je schoenen? Houd je je bij de hoofdlijnen of verzand je in details? Ben je conventioneel of juist niet? Ben je solitair of gedij je juist in groepsverband? Je kunt het nauwelijks bedenken, maar een tekening van een boom is voer voor psychologen.

alle kleuren van de regenboog

Probeer eens na te gaan welke kleuren een boom met blad en bloesem kan hebben. Je ziet echt alle kleuren van de regenboog, variërend van rood tot violet.

vallen wel eens om

Bomen vallen wel eens om. Als het stornit, is het niet ongewoon dat een reusachtig exemplaar de geest geeft. Tot tweemaal toe heeft zich in onze achtertuin een ramp voltrokken. De eerste keer was een jaar of tien geleden. Een prachtige blauwspaar, een meter of twintig hoog, sinds jaar en dag de tuin van de burens sierend, kon zijn verticale stand niet langer volhouden. Door een krachtige storm begon het gevaarte te wiebelen, overwegend in zuidwestelijke richting. Onze buurvrouw uit Spanje was een dergelijk

verschijnsel niet gewend en stond, lijkleek, voor de ramen te kijken wat er zou gebeuren. Toen het wiebelen dramatische vormen begon aan te nemen ontvluchtte zij het huis. Net op tijd trouwens. De storm had de langste adem en de boom koos een horizontale positie. Helaas had een beeldbepalende boom het leven gegeven. Het was afgelopen met de prachtige dennenappels en met de takken als basis voor een Kerstkrans. De boom werd in stukken gezaagd en verdween in menig open haard (?!). Als aandenken kregen wij een aantal stronken, welke jarenlang als stoel voor de kinderen in de achtertuin hebben gediend.

Nog heel recent, vlak voor Pasen, herhaalde de geschiedenis zich. Dit keer was het aanzienlijk minder spectaculair. Het betrof ditmaal een conifeer van een meter of 10 hoog. Van het omvallen hadden wij niets gemerkt. Een achterbuurman, de eigenaar van de boom, meldde de val. De boom bleek zijn uiterste best te hebben gedaan om zo weinig mogelijk schade aan te richten. De (ditmaal) noordwestelijke storm had de boom zodanig gedirigeerd dat slechts een enkele plank van de schuur was afgerukt. De volgende dag bij daglicht bleek de omvang van de conifeer. Niet te geloven wat een gevaarte. Er moest een hovenier aan te pas komen om de boom af te voeren.

Ik vraag me trouwens af of er verband bestaat tussen het vallen van de boom en de hoge grondwaterstand. Bekend is dat naaldbomen en coniferen een oppervlakkig wortelstelsel

hebben en dus niet erg stevig in de grond staan. Als door de hoge waterstand de wortels ook nog eens aangetast raken....

klimrek voor jong en oud

Zeker voor wie nog klein is, lijken bomen tot de hemel te reiken. En wie wil niet eens kijken hoe het daarboven is? Het is heerlijk om op grote hoogte te zijn en dan te kijken naar miniatuurtjes onder je. Of het nu de Eiffeltoren is, de Arc de Triomph, de Martinitoren of een klimwand in Amsterdam, alles wat hoog is lokt. En een boom is dichterbij.

Voor kinderen ligt het voor de hand een boom uit te kiezen in de Leidse Hout. Daar staan enkele ideale klimbomen, langs de grote en kleine speelweide. Het zijn hulstbomen. Als je de prikkende bladeren van de laagste takken hebt gepasseerd en onder de kroon staat, zie je al hoe ideaal deze bomen zijn voor kinderen: takken vlak onder elkaar, je stapt als het ware naar boven.

Maar bomen oefenen ook een grote aantrekkingskracht uit op het gilde der dakhazen. Waarschijnlijk omdat er net een vogel heeft gezeten met een aanlokkelijk uiterlijk. Onze Muis, inmiddels anderhalf jaar, besloot vorig jaar een boom te beklimmen, waar eksters huizen. Omhoog klimmen ging nog wel, maar omlaag.... Het leek tot een klassieke oplossing te leiden, een bevrijding door de brandweer. Gelukkig was dit niet nodig, want het beestje had zoveel vertrouwen in mij dat hij zich op mijn schouder liet ploffen. En ik zal u toevertrouwen dat ik niet op de grond ben blijven staan om het beest uit zijn benarde positie te bevrijden.

herberg voor gevleugelde vrienden

Wie een boom of struik in de tuin heeft, weet zich van tijd tot tijd verzekerd van een nest van een merel of mees. In onze voortuin staat een kardinaalsmuts, waar een enkele keer mezen huizen. Het is een ideale plek, want katten kunnen er niet bij en de dichte bladerkroon onttrekt het nest aan onze waarneming. De boom van Muis is de domicilie van een stel eksters. De dames en heren laten weten dat zij er zijn, af en toe vergaan horen en zien. Dit jaar hebben zij tot op heden verstek laten gaan, net als de familie meeuw trouwens. Overigens heeft deze familie het niet zozeer op bomen. Zij huist het liefst op of in een schoorsteen of op een plat dak.

dragen vrucht en bloesem

Bomen hebben de aangename bijkomstigheid bloesem en vruchten te dragen. In het vroege voorjaar ruik je de bloeiende bomen. Voor de meesten van ons een lust, voor enkelen die last hebben van hooikoorts een last.

In de nazomer en de herfst zijn de vruchten rijp en is het oogsten geblazen. Vaak zijn de vruchten zo aantrekkelijk dat insecten zich er al aan tegoed doen, voordat de mens kans heeft gehad de vruchten te consumeren. En als je vegetariër bent, moet je een wormpje op de koop toenemen.

hebben begeleiding nodig

Als je bomen hun gang laat gaan, kan dat wel eens verkeerd uitpakken. Bomen staan elkaar in de weg, omdat de mens hen te dicht op elkaar heeft geplant. Of, als zij in een straat staan, belemmeren zij het licht van straatlantaarns en leveren daardoor sociale onveiligheid op. De gemeente komt van tijd tot tijd langs om de bomen in de straten te snoeien (helaas geschiedt dat niet altijd even vakkundig), zodat het licht onbeperkt op de stoep en de straat kan schijnen.

Een enkele maal leidt de hoogte van een boom noodzakelijkerwijs tot kap. Bekend is dat populieren erg hoog kunnen worden. Als dat gebeurt en als experts van mening zijn dat de boom niet zo stevig in de grond staat, ligt kappen voor de hand. Je moet er niet aan denken wat er kan gebeuren als een reus van een meter of twintig hoog in een gemiddelde stadstuin omgaat. De schaduw is dan niet te overzien. In mijn omgeving stonden vroeger een stuk of 5 populieren, nu staat er geen enkele meer.

Gelukkig bestaan er ook regels voor het rooien van bomen. Het zou te gek zijn als je zomaar beeldbepalende bomen kunt verwijderen.

Wat je moet doen aan een hoge grondwaterstand, waardoor wortels rotten, zou ik willen weten. In enkele jaren hebben een perenboom, een kersenboom en een seringenboom in onze achtertuin het loodje gelegd. Had begeleiding dit kunnen voorkomen?

pispaal voor de hond

Een boom oefent een ongelooflijke aantrekkingskracht uit op een hond om zijn geurvlag uit te zetten. Je ziet het al aankomen. Hond en baas lopen langs, hond snuffelt even en hup, poot omhoog. (Heb ik het nu mis als ik stel dat negen van de tien keer de rechterachterpoot omhoog gaat?). Elke reu is het aan zijn stand verplicht om enkele druppels uit zijn blaas te persen en tegen een boom te sproeien. Daarmee heeft hij gezegd: "Zo, die is van mij".

Ik heb wel eens vernomen dat de gemeente bij het planten van bomen (en struiken) rekening houdt met ammoniakbestendigheid. Bepaalde soorten zullen dan ook niet worden aangeplant in een hondenuitlaatgebied. Een bolus kun je nog wel door de eigenaar van een hond in een zakje laten deponeren, maar de plas.....

tot slot: bijzondere bomen in de buurt

Elke boom is uniek. Kijk eens naar de lindenbomen in de Johan de Wittstraat, geen een boom lijkt op een ander. Prachtig die verschillen. Er zijn een paar bomen in de buurt, waarop ik de aandacht wil vestigen.

Aan de tuin van het huis aan de Van Slingelandtlaan, hoek Johan de Wittstraat staat een prachtige berk. Omdat hij aan de noordkant staat en daardoor niet erg veel zon opvangt, is hij bemost. Met zijn heksenbezem is hij een blikvanger in zomer en winter. In de tuin van Johan de Wittstraat 53 staat een mooie meidoorn. Al wekenlang staat hij in bloei met prachtige rose bloesem (die is waarschijnlijk verdwenen als u dit artikel leest). De vorige eigenaren hebben de boom geplant vanwege hun band met Zeeland. Zeeland is de provincie die bekend staat om zijn meidoorns.

Tegen de voorgevel van de Hogerbeetsstraat 5 staat een vijgenboom. Omdat hij op het zuiden staat heeft hij een aardige leeftijd bereikt en draagt hij elk bijna elk jaar vrucht. De vruchten zijn minuscule en ik kan mij niet voorstellen dat zij eetbaar zijn.

Op het rozenpleintje (hoe lang geleden is het trouwens dat er rozen stonden? 15 jaar?) staan nog enkele iepen die beeldbepalend zijn. Helaas hebben enkele exemplaren even verderop het niet overleefd. De iepenziekte sloeg genadeloos toe en de zaag ging erin. Het is wel een beetje triest einde van dit artikel.....

Perenbomen, appelbomen, eik en beuk

Els Roelofs

Er zijn meer stukjes grond in de buurt waar een historie aan vast zit. We hebben geprobeerd daar achter te komen. Dat leidde onder andere tot een gesprek met dhr. Nagel, één van de bewoners van het eerste uur in de Fagelstraat. De vraag was of hij iets wist te vertellen over het stuk grond omsloten door de Fagelstraat – Van Hoogerbeetstraat – Johan de Wittstraat – Van Olderbarneveltstraat. Daar staan namelijk opvallend veel oude perenboomjes in de diverse tuinen, waardoor je gaat denken dat daar ooit een boomgaard heeft gestaan. Ook schijnen daar paarden te hebben rondgelopen in de tijd dat het ‘gat’ tussen Fagelstraat nummer 20 en 24 er nog zat. Die grond was aanvankelijk bestemd om garageboxen voor een tweede LAG op te bouwen. Dat is niet doorgedaan en daarna is, zoals dhr. Nagel vertelde, ‘er een heleboel geduvel over geweest’, waar hij het fijne niet van weet. Aanvankelijk zou er één huis in het ‘gat’ worden gebouwd, maar dat werd kennelijk te duur, en zo zijn het er twee geworden, wat afwijkend van bouw en maat. De grond tussen de tuinen werd

toen verkocht aan degenen die het wilden hebben en konden betalen, vandaar de grote verschillen tussen de diverse tuinen.

In die tijd werden de huizen verhuurd, en in het begin heeft er veel leeg gestaan. Dhr. Nagel kon uit 8 of 9 huizen kiezen toen hij er kwam wonen in het begin van de dertiger jaren. (Hoe anders is het nu.) Hij woont aan de oneven kant (die later is gebouwd dan de even kant). In die tijd kon je de spoorlijn zien vanuit het huis, alleen de Boerhaavelaan zat daar tussen. De Leidse Hout was een kale vlakte. Koeien achter de achtertuin. En op het land van Ballego prachtige dahlia's. In de oorlog heeft hij op een stukje van dat land nog bruine bonen en tabak verbouwd, met het risico dat het er vanaf gestolen zou worden. Dat is gelukkig nooit gebeurd. De bonen waren nodig als voedsel, de tabak ruilde hij. Later, toen het landje verdween, kon een stuk grond bij de achtertuin worden getrokken, er werd o.a. een sloot van twee meter gedempt. Op het landje stonden op het laatst vele jonge berkjes. Elders in dit nummer kunt u lezen dat deze in de Merenwijk zijn

geplant, enkele zijn echter uit een soort van nostalgie door buurtbewoners in de

tuinen geplant. Dus nu weet u waar de berken in de Fagelstraat vandaan komen!

Oproep

Ook is er vast een mooi verhaal bij de reusachtige, monumentale eik in bovengenoemd stuk grond (dat van de perenbomen). Een gerucht gaat dat de toenmalige bewoners van de tuin waarin de eik staat de boom geplant hebben ter gelegenheid van de geboorte van een zoon, nu zo'n 75 jaar geleden. Het is een prachtige boom waarin vele vogels huizen (en die aardig wat schaduw geeft). Even verderop staat een iets minder kolosale, maar nog steeds grote, rode beuk. De boom (bomen) vallen onder monumentenzorg. In de tuinen van de Van Oldebarneveltstraat (lagere nummers) en Rijsburgerweg staan enkele appelbomen. Is dit ook een boomgaard geweest? Had dit connecties met de perenbomen verderop?

Wie weer hier wat meer over te vertellen? Of over andere stukjes grond (of water, sloot,...) Uw verhalen en vermoedens zien wij graag tegemoet, dan kunnen we er in een volgend nummer op terug komen!

De dahliakwekerij van Ballego

Janny van Nieuwkoop

Wanneer Opa J.G. met de kwekerij begonnen is, weet Wil Ballego niet, ergens voor de eerste wereldoorlog. Zijn zoon, haar schoonvader, bouwde rond

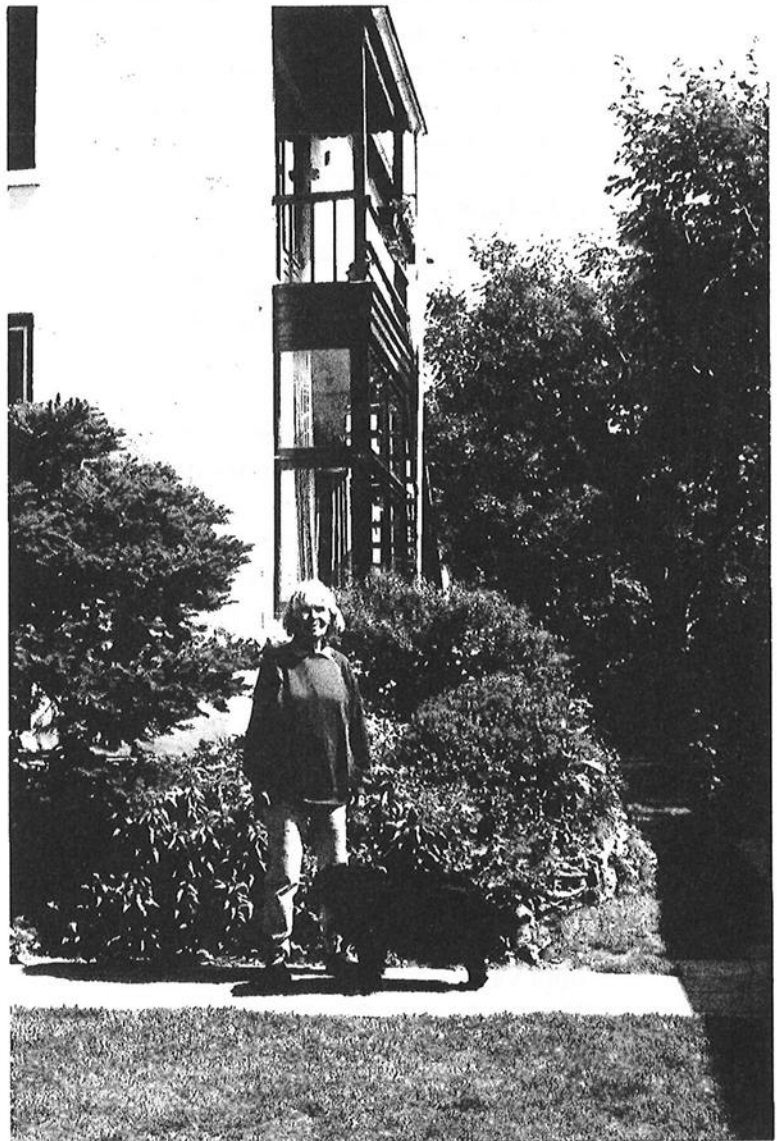
1920 het prachtige huis aan de Rijsburgerweg 133 op een heuvel van aangevoerd zand.

Het land liep van de Van Slingelandtlaan tot aan de Rijsburgerweg en van de Johan de Wittstraat tot voorbij de Fagelstraat, die pas rond 1930 werd aangelegd. Er reed een lorrie over heuse rails, er waren sloten. Er stonden 4 kassen en een warenhuis, waarin de knolletjes werden opgelegd zodat ze gingen spruiten. Met een "hieltje" werden die spruitjes er voorzichtig uitgehaald en opgepot

met als doel de vermeerdering ten behoeve van tentoonstellingen en export. Honderden, misschien wel meer dan duizend variëteiten en vooral bijzondere soorten knollen, in bloei variërend van kleine pompoentjes tot enorme gekleurde rozetten, lagen op de rekken in de hoge schuur. Zes of zeven man hadden een volledige jaartaak : 's zomers het kweken en 's winters het klaarmaken van de bestellingen voor verzending naar alle delen van de wereld. Het water dat in de kassen nodig was, werd met mankracht uit grondwaterputten gewonnen en met gieters over het land verspreid. Waterleiding werd pas rond 1955 aangelegd. De gehele administratie werd met de hand geschreven. Tot en met 1971. In 1972 devalueerde de dollar en stortte de export in. Dat betekende het einde voor de kwekerij. Op de nu niet meer bewerkte grond groeide in korte tijd een wilde pracht aan planten en bloemen. Jonge berkjes schoten op, die later in groten getale zijn verplaatst naar de nieuw-gebouwde Merenwijk. In mei 1977, inmiddels alweer 25 jaar geleden, kwam Proper met bulldozers het land "schonen" en kon een begin worden gemaakt met de bouw van de Van Beuningenlaan. Vanaf ongeveer 1983 tot 1988 werden nieuwe huizen gebouwd aan wat tot op dat moment het eind was van de Van Oldenbarneveltstraat. Dat er aan de oneven zijde huisnummers ontbreken, komt doordat er in werkelijkheid minder panden bijkwamen dan was voorzien. In november 1989 ging, na herhaaldelijke overlast van vooral jongeren, de schuur die al verkocht was om te worden gesloopt, in vlammen op : een angstige aanblik, ook voor de burens aan de Rijnsburgerweg! Daarmee verdween het laatste bewijs van de bestemming die een niet onbelangrijk

deel van de Raadsherenbuurt driekwart eeuw heeft gehad : onze eigen bollenstreek. Alleen het woonhuis staat er nog in volle glorie met z'n prachtige grote tuin. En Wil, die er in 1951 introuwde, woont er nog steeds, met het gezin van haar dochter en met haar honden, die er een fantastische oude dag mogen hebben. Oudere bewoners zullen het verhaal van de dahliakwekerij nooit vergeten. En dat dat gevoel ook in het buitenland gedeeld wordt, bewijst de brief van een Franse mevrouw die in 2001, weer in het bezit gekomen van een tuin, graag een keuze zou maken uit de collectie van Jan Ballego. Helaas, dat zal niet meer gaan. We schrijven historie.

Door de straten van de Raadsherenbuurt

Els Roelofs

Wie zorgen er nu elke keer voor dat de Raadsheer bij een ieder in de brievenbus beland? Misschien heeft u ze wel zien lopen, al of niet met pet en tas. Een vraaggesprek met Niels, Ivo, Martijn en Ine Hansen uit de Fagelstraat.

Een jaar of vier, vijf geleden stond er een oproep in de Raadsheer. De familie Brouwers (ook uit de Fagelstraat) die altijd de Raadsheer rondbracht, vertrok namelijk voor een paar jaar naar Afrika. Een vriend, Lukas, belde op naar Johanniek van de Molen die toen in de redactie zat; en ook de familie Hansen. Eerst hebben ze samen met Lukas rondgebracht, waarbij (vader) Erik een plattegrond met route had gemaakt. Ieder heeft z'n eigen wijkje, en met een linnen tas wordt er telkens een stuk gelopen. Daar gaan twee, drie dagen overheen, afhankelijk wanneer iedereen tijd heeft. (Dus als de overburen 'm al in de bus hebben gehad en u nog niet dan komt hij spoedig). Niels doet een stuk, Martijn en Ivo, vaak geholpen door Lex (van Berge Henegouwen, van de Rijnsburgerweg), als het zo uit komt/nodig is geholpen door (moeder) Ine. Het is dus echt een familie-aangelegenheid.

In het begin was er discussie over wie de Raadsheer naar het theehuis en de boerderij in de Leidse Hout zou brengen: het is een beetje uit de route. Dat deze ook bij de buurt horen, bleek namelijk al gauw in het begin toen de mensen daar naar Johanniek belden of zij ook weer een Raadsheer konden krijgen. De wijk loopt van deze kant van de Warmonderweg, Rijnsburgerweg en Houtlaan inclusief Leidse Hout.

Sinds 1986 wonen ze in de Fagelstraat. In dat jaar is Niels geboren (in het Diaconessenhuis, het ziekenhuis met de kippetjes zoals mijn dochter zou zeggen-red.). Twee jaar later werden eerst Ivo en tot ieders grote verrassing Martijn thuis geboren. Een tweeling van elk 5 pond en heel gezond.

Ze hebben alledrie op de Woutertje Pieterse gezeten, Niels nog in het gebouwtje waar nu de Krullebaar zit. Nu zitten Niels en Martijn op het Da Vinci, en Ivo op het Stedelijk Gym.

Niels wil later de horeca in en heeft (daarom) een baantje als afwasser 1x/week bij een restaurant in Leiden. Als hij van school af is wil hij eerst een jaar naar het buitenland (Spanje) om Spaans, en het liefst datzelfde jaar ook Deens, te leren. Waarom Deens: z'n vader komt uit Denemarken. Alledrie verstaan ze er wel

het een en ander van, maar spreken is moeilijk. Martijn en Ivo weten nog niet wat ze willen worden.

Alledrie spelen ze voetbal bij ASC, houden ze van TV-kijken en achter de computer zitten. Daarbij is Martijn de *helpdesk*, net zoals z'n vader. Hij houdt ook wel van boeken lezen, onder andere Harry Potter. De film viel een beetje tegen, er is best wel wat weggelaten. In de vakanties gaan ze minstens één keer per jaar op bezoek bij familie in Denemarken, en verder bijvoorbeeld op

huttentocht in Noorwegen. Dit jaar gaan ze naar de Pyreneeën.

Op de vraag of ze nog iets misten in de Raadsheer was het antwoord nee. Soms wordt hij al gelezen voordat hij wordt rondgebracht. Er waren geen wensen voor nieuwe onderwerpen of rubrieken. Alleen konden er wel meer advertenties in..

En hoeveel ze er al rondgebracht hebben in al die jaren: zo'n 7000 exemplaren! Jongens (en Ine), bedankt voor het interview!

Koninginnedag 2002

Janny van Nieuwkoop

Het Oranjezonnetje laat het afweten, 30 april 's morgens. Maar daar lieten de organisatoren van allerlei feestelijkheden zich niet door uit het veld slaan. Het programmaboekje van de Oranje-Vereniging Oegstgeest lag al dagen op tafel en traditiegetrouw togen wij, behoorlijk vroeg voor een vrije dag, op weg naar het Raadhuis, de prachtige "Oude Jel". Want al wonen we in Leiden, als Raadsherenbuurtgenoten mogen we graag meegenieten van de gezellige, kleinschalige activiteiten die onze burens ieder jaar daar weer organiseren.

Onder de tonen van de Franciscus Band Leiden zijn heel veel kinderen met hun ouders vanuit Haaswijk aan komen marcheren. Er is koffie of limonade en er zijn lekkere verse krentenbollen. Velen hebben iets van oranje in of op hun kleding aangebracht. De Raadsmoeder, ook wel burgemeester genoemd, stelt alle zojuist geridderde plaatsgenoten

voor aan het toegestroomde publiek onder vermelding van hun bijzondere prestaties en voor iedereen is er een warm applaus. Er worden oud-vaderlandse liederen gezongen: Word wakker, 't zonnetje is al op, In een blauw geruite kiel, Merck toch hoe sterck, Wij leven vrij, wij leven blij en tot slot het 1e en 6e couplet van het Wilhelmus. "Leve de Koningin, hoera, hoera, hoera!" Hoor, daar zijn ze weer, de koetsen met de paarden ervoor. Van aandoenlijke mini-pony's tot indrukwekkende zwarte Friezen twee aan twee ingespannen voor bijpassende rijtuigjes/en kletteren hun hoeven over de klinkers van de straatjes rondom het Wilhelminapark. Uiterlijk ontspannen proberen de vaak prachtig uitgedoste personen op de bok de ringen te steken van de onderste of de bovenste schaats en de *speaker* praat alles naadloos en zeer deskundig aan elkaar. Jammer genoeg is er minder publiek dan

andere jaren, maar dat is geen wonder met het tamelijk gure, miezerige weer. Terwijl de kinderen desondanks lekker verder spelen in de tuinen van de Jelgersmakliniek, gaan wij maar weer eens richting huis. De De Kempenaerstraat is uitgestorven, behalve bij de bakker. De mensen staan in de rij en de oranje moorkoppen en tom poucen zijn niet aan te slepen. Lekker bij de koffie en een oranjebittertje voor de buis. De Koningin zou misschien ook wel even met de benen op een krukje willen zitten uitrusten....

In de loop van de middag komen er vreemde optochten door de Van Oldenbarneveltstraat: mensen met vloerkleden, kratten, grote dozen,

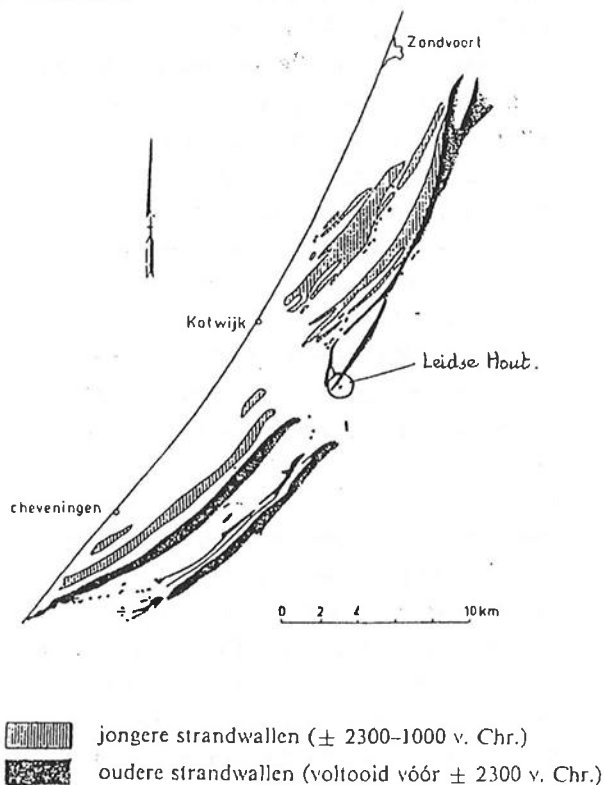
hamsterkooien, iedereen gaat naar het Rozenpleintje. Het is droog geworden en zelfs een beetje zonnig af en toe. Er worden hapjes en drankjes verkocht, kinderen proberen speelgoed uit hun voorbijgangers te verkopen, daarbij fanatiek gesteund door hun ouders. Voor 50 eurocent maakt een jonge clown de mooiste buitelingen en weet daarbij z'n belletjeshoed op te houden. Er wordt muziek gemaakt, gepraat, gelachen, rondgelopen en rondgeneusd totdat het zo'n beetje etenstijd wordt. Niet-verkochte zaken gaan weer achterin de auto's, goed voor volgend jaar misschien. Iedereen is tevreden, want het was weer een ouderwets-gezellige Koninginnedag !

Een stukje geschiedenis van de grond onder onze wijk:

Over strandwallen, oeverwallen, duinen en bloembollen.

Els Roelofs

Zowel ten noorden als ten zuidwesten van Leiden treffen we in het Hollandse kustgebied langgestrekte zandlichamen aan, die ongeveer evenwijdig aan de kust lopen. Deze 'oude duinen' of strandwallen zijn gevormd in de periode tussen 3500 en 1000 voor Chr. Hierop zijn, i.v.m. de stevige onderlaag, van oorsprong dorpen en steden gebouwd. De oude kern van Oegstgeest, en ook de Raadsherenbuurt, ligt ook op zo'n plek, n.l. op de uiterste punt van de meest oostelijke strandwal. De vroegere strandwallen tekenen zich nog duidelijk in het landschap af, omdat hier de eerste bewoning (boerderijen) plaats vond en er de belangrijkste wegen zijn aangelegd, zoals de Rhijngeesterstraatweg, de

Endegeesterstraatweg, de Rijnsburgerweg en de Warmonderweg. De strook land die door een nieuwe strandwal van de zee werd afgesloten, de strandvlakte, kon onder invloed van rivier- en regenwater verzoeten en een veenlaag ontwikkelen boven op de zeeklei. Aanvankelijk waren dit onbegaanbare moerassen, later verlandde het verder tot (moeras)bos en onder invloed van de mens ontstonden er akkers en weilanden.

Daar waar duinen werden afgegraven bleek de grond uiterst geschikt voor de (wereldberoemde) bollenteelt. Het gebied ter weerszijden van de Oude Rijn, van Katwijk tot aan Leiden, is een mengeling van twee landschapstypen. Hier stuiten de duinen en strandwallen op de oeverwallen bij de rivier. Langs vrijwel de gehele kust lopen beeldbepalende lijnen in het landschap (met steden en dorpen van Den Haag tot Lisse) in de noord-zuid richting, parallel aan de strandwallen. In de kuststrook bij de Oude Rijn, echter, domineert de oost-west oriëntatie. Daar bevinden Katwijk, Rijnsburg, Valkenburg en Leiden zich

op een oost-west lijn doordat ze werden gebouwd op de oeverwallen langs de rivier.

Wat betekent dit voor de Raadsherenbuurt? Deze ligt overwegend op een strandwal, maar niet geheel. Dat is goed te merken in de Leidse Hout. De grens tussen het strandwalgedeelte en de strandvlakte loopt in het verlengde van de Van Beuningenlaan, oostelijk van de speelvijver en van de boerderij, buigt dan af in noordwestelijke richting, ongeveer evenwijdig met de Groene Marewijk, zodat het Bospark op de strandvlakte ligt.

Zo kwam bij de bouw van de muziektent in 1996 zeeklei tevoorschijn. Het kan bij het hertenkamp en het speeltuintje dan ook flink drassig zijn. Dat verschil in grondsoort uit zich bijvoorbeeld ook in de aanwezigheid van stinsenflora (die mooie bosanemonen!) op het strandwalgedeelte.

Datzelfde geldt ook voor de tuinen en de grond onder de huizen: de één heeft last van nattigheid, bij de ander even verderop speelt dat helemaal niet.

Water óp en ín de grond

Rob Grootenhuis

Ik hoor al jaren van diverse achterburen die in de Johan de Wittstraat (met die diepe tuinen) wonen dat ze hun tuin maar weer eens opgehoogd hebben om op die manier van de –soms wel tien cm diepe- “vijvers” af te komen na langdurige regenval.

Het verbaasde mij dan dat ik, die er toch vlak bij woon, in de afgelopen twintig jaar nooit water in de tuin heb gehad en dus ook nooit iets heb opgehoogd.

Nu heeft de gemeente Leiden op verzoek van de buurtvereniging in 1995 in verband met de vele wateroverlast, ook in de kruipruimtes onder onze huizen, een grondonderzoek laten verrichten.

Daaruit bleek dat, komend vanaf de Warmonderweg er eerst een zandige ondergrond was en pas bij de van Beuningenlaan klei in de grond zat. Dit strookte ook met de verhalen dat de huizen aan de Warmonderweg, Johan de Wittstraat, Fagelstraat en daartussen niet waren geheid maar op het zand op een betonplaat waren gebouwd, terwijl bij de Van Beuningenlaan wel is geheid.

Intussen hoorde ik van een collega die in Pijnacker woont dat ze daar ook veel last van plassen na regenval hadden en dat zij op de klei woonden. Nu kan ik mij herinneren dat mijn zoon indertijd een hol van zeker een meter diep in de achtertuin heeft gegraven en dat hij alleen maar zand tegenkwam.

Dat bracht mij op het idee dat er hier in de buurt misschien toch ook meer klei zat dan uit dat rapport bleek. Bij nadere bestudering bleek het rapport te stoelen op slechts 9 meetpunten voor de hele buurt en dan kunnen er natuurlijk wel wat details verloren gaan.

Toen ik bij verschillende buurtgenoten eens vroeg naar de grondsoort in hun tuin bleek inderdaad dat bij degenen met wateroverlast in de tuin klei in de grond zat.

En verder had degene die op Johan de Wittstraat 33 (vlak voor het Rozenpleintje) woont vorig jaar gaten door de kleilaag geboord en opgevuld met grind. Daardoor kan het water weglopen naar de zandlaag waar het zich gemakkelijk kan verdelen en wegzakken.

Dat had grote verbetering gebracht. Ik ben er dus van overtuigd dat het ophogen van de tuin een kostbare en op den duur niet effectieve manier is om de wateroverlast te bestrijden. Het helpt wel een beetje omdat het water door de tuinaarde wel wegzakt maar toch boven de klei blijft staan. Veel beter is het om het water dóór de kleilaag heen af te voeren.

Je moet er dan wel op letten dat je zo verboort tot je in het zand terecht komt. Eventueel moet je een grondboor met verlengstukken hebben.

Voor vragen of commentaar en nieuwe informatie kun je altijd terecht bij Rob Grootenhuis, Fagelstraat 14, tel. 515 47 69

De gemeente komt bij u thuis.

Els Roelofs, Ton Staphorst

Dinsdag 11 juni jl. presenteerde een groot aantal onderdelen van de gemeente Leiden zich aan de bewoners van de wijken, welke zich aan de westkant van het station bevinden. Een handjevol bewoners van de Raadsherenbuurt was aanwezig om de informatie tot zich te nemen. De gemeente Leiden heeft zich voorgenomen elk jaar een dergelijke presentatie te houden.

Er waren vertegenwoordigers aanwezig van de volgende afdelingen: rioolbeheer, verkeer en vervoer, reinigingscontrole, grote stedenbeleid, groen, wijkbeheer enz. Ook waren er vertegenwoordigers van politie en de stichting dienstverlening aan ouderen.

Vorig jaar kwam het vernieuwen van de riolering en herinrichting in de Antonie Duycklaan, de Van Beuningenlaan en de Adriaan Pauwstraat aan de orde, met deze werkzaamheden is recent begonnen. Ook werd vermeld dat het openbare binnenterrein met garages in het blok Antonie Duycklaan, Houtlaan, Rijsburgerweg en Paulus Buysstraat als onveilig werd ervaren. Dit i.v.m. overlast van drugsgebruikers en inbraken via dit terrein. Er werd toen aan de bewoners geadviseerd om gezamenlijk actie te ondernemen om de grond te kopen waardoor het terrein afgesloten kan worden... Overlast van fietsers, bromfietzers en trimmers in de Leidse Hout. Veel parkeeroverlast van sporters die gebruik maken van de sportvoorzieningen aan de Antonie Duycklaan, idem avondschoot, hier is weinig aan te doen.

De Stichting Dienstverlening Leiden is aan de orde gekomen: wens tot zorgcentrum voor ouderen en zorgbehoeftige of minder valide mensen.

Toegankelijkheid van de Leidse Hout voor minder valide mensen: het hek aan de kant van het Diaconessenhuis staat vrijwel altijd open. Daarnaast kan men voor een persoonsgebonden sleutel terecht bij de gemeente bij het betreffende stadsdeel (tel. 5165501), bij Gerard Jansen, beheerder van de Leidse Hout, of via de stichting "Vrienden van de Leidse Hout".

Meeuwen- en hanenoverlast: meeuwen vallen onder de wettelijk beschermde diersoorten. Alleen bij ernstige overlast wil de brandweer nog wel eens eieren schudden. T.a.v. de hanen en kippen waren er evenveel voor- als tegenstanders. Niet kunnen slapen is een argument voor bestrijding van de overlast. Met de afdeling Natuur- en Milieu-educatie is afgesproken dat er een vaste voederplaats wordt aangelegd zodat het makkelijker wordt straks kippen en hanen met een schietnet te vangen.

Dit jaar:

Doel van de bijeenkomst was vooral informatie te brengen over onderwerpen die in de betreffende wijken leven. Tevoren was bij de wijkverenigingen geïnventariseerd welke onderwerpen aan de orde zouden moeten komen. Een avond met op maat gesneden informatie dus; vandaar de bovenstaande titel. Een verslag van de bijeenkomst is nog niet beschikbaar; het zal in het volgende nummer van de Raadsheer worden afgedrukt. Thans geef ik enkele, voor de Raadsheerenbuurt belangrijke, punten weer.

De highlights voor onze buurt:

het grondwater:

de gemeente acht zich slechts verantwoordelijk voor de stand van het grondwater in gemeentegrond; het niveau moet grofweg beneden 70 cm onder het straatniveau liggen; er zijn op verschillende plekken meters geplaatst om de stand te meten; als u problemen heeft met overlast van water in uw huis of tuin moet u zelf voorzieningen treffen om dit te bestrijden; bewoners kunnen bijvoorbeeld zelf een drainagepijp in hun tuin aanleggen en het overtollige water afvoeren naar het gemeentelijk domein.

project "Leiden ruimt op"

de gemeente is een groot project gestart, gericht op onder meer de bestrijding van zwerfvuil en de verwijdering van onkruid op natuurlijke wijze (met borstels in plaats van met gif);

op initiatief van bewoners kunnen voorstellen worden gesubsidieerd; aanvragen voor de komende periode dienen **voor eind juni** binnen te zijn (zie de tekst van de folder elders in uw Raadsheer).

verbetering groen:

alle bomen in de buurt zijn in kaart gebracht; per boom is bekend of inspectie op gezondheid nodig is en of al dan niet moet worden gesnoeid; zie ook het artikel van Maarten Mentzel, elders in dit blad;

de gemeente heeft de renovatie van het Rozenpleintje in voorbereiding; het pleintje zou iets kunnen worden uitgebreid en worden voorzien van een aantal zomereiken; de plannen worden in overleg met de bomencommissie van de wijkvereniging (o.a. de voorzitter van de vereniging, Jolanda Kenter en Maarten Mentzel) uitgewerkt; bij dit plan zou ook een uitbreiding van de "oren" van de stoepen op de hoeken Hogerbeetsstraat/Johan de Wittstraat kunnen plaatsvinden, waardoor er op de hoeken een boom kan worden geplant;

de wortels van de watercypressen in de Hogerbeetsstraat leiden tot oneffenheden op de rijbaan en stoepen; de gemeente beraadt zich op de bestijding van dit euvel, ook in overleg met de aanwonenden;

eind juni/begin juli houdt de gemeente een informatieavond, let dus op uitnodigingen daarvoor.

voorzieningen voor ouderen:

hoewel onze buurt op een aantal punten bevoorrecht is ten opzichte van andere buurten, bijvoorbeeld op het gebied van groen, zijn er ten westen van de spoorlijn nauwelijks voorzieningen voor ouderen en gehandicapten; inmiddels heeft de gemeente besloten hier wat aan te doen. De Stichting Dienstverlening Leiden werkt, in nauwe samenwerking met de Stichting Welzijn Ouderen Oegstgeest, aan de extramuralisering (staat dit woord in Van Dale?) van Hofwijck (dit is een verzorgingstehuis in Oegstgeest). Kort en goed komt het erop neer dat er een locatie zal worden aangewezen (waarschijnlijk in of naast het Diaconessenhuis), waar basisgezondheidszorg wordt geboden en van waaruit dienstverlening aan ouderen en gehandicapten wordt verleend, met het oog op een zolang mogelijk zelfstandig bestaan in de eigen woning. Informatie hierover is in de maak; uiteraard vindt te zijner tijd verspreiding van deze informatie plaats.

Behalve verwijten richting gemeente (opmerkelijk waarvoor sommigen de gemeente verantwoordelijk achten) waren er ook behoorlijk wat blijken van waardering voor de inspanningen van de gemeente. Uiteraard is er meer gezegd dan ik heb geschreven, ook over de Vogelwijk en het Boerhaavekwartier. U leest het t.z.t. in het aangekondigde verslag.

Je staat er versteld van met hoeveel ambtenaren de gemeente in de weer is om het u en mij naar de zin te maken. Je hebt zo meer begrip voor de hoogte van de belasting die je als burger betaalt. Door de aanwezigheid van zoveel afdelingen en secties dreigen wel problemen tussen wal en schip te raken. Gelukkig zijn er servicepunten, waar u met uw vragen en opmerkingen terecht kunt. Van hieruit komen klachten en opmerkingen op de juiste plek. Zie hiervoor de afgedrukte folder.

Het Fonds Wijkinitiatieven

U wilt een groene, schone en opgeruimde straat of buurt? Goed onderhouden speeltoestellen en speelplekken? Dien dan een plan in en maak aanspraak op het Fonds Wijkinitiatieven. In deze folder leest u hoe u aanspraak op het fonds kunt maken.

Natuurlijk wordt leiden steeds mooier. Daar wordt door u en de gemeente al hard aan gewerkt. Maar het kan altijd beter. Bewoners en gemeente moeten zich blijven inspannen voor een opgeruimde stad. Uw bijdrage is daarbij onmisbaar. Doe daarom vandaag nog een beroep op het Fonds Wijkinitiatieven. Dit fonds is opgericht voor bewoners(organisaties), ondernemers en scholen die actief willen meedenken en meewerken aan een schone, groene wijk en aan opgeruimde, goed onderhouden speeltoestellen en -plekken. Jaarlijks is een ruim budget beschikbaar voor acties om de buurt groener te maken, om speeltoestellen en speelplekken op te knappen en voor schoonmaakacties.

Wie kan medeoen?

Alle bewoners, scholen en ondernemers in de gemeente leiden kunnen een plan indienen.

Aan welke voorwaarden moet een goed plan voldoen?

- Het plan moet ten goede komen aan het milieu in uw eigen straat of buurt.
- Naast het bedenken van het plan, helpt u het ook mee uitvoeren.
- Het plan wordt door zoveel mogelijk mensen uit de buurt gesteund.
- Een plan waar mensen ook op de lange termijn wat aan hebben, weegt zwaarder dan een eenmalige actie.

Hoe kunt u een beroep op het fonds doen?

Maak samen met uw buurtvereniging, bedrijf of school een plan voor: (meer) groen in de wijk, een opgeruimde buurt of voor het schoonmaken en opknappen van speeltoestellen en speelplaatsen. Dien dit plan in bij de gemeente Leiden. Meedoen levert u een beier, schoner en groener milieu op in uw eigen straat of buurt. De beste plannen op het gebied van schoonmaken worden beloondd met de Leiden Ruimt Op! prijs.

Wat kost het maken van een plan?

Het indienen van een plan kost u uiteraard helemaal niets. Uw plan moet wel binnen het budget van het fonds passen. Zo heeft een schoonmaakactie een vast budget van € 115,- voor het 'opvrolijkten' van de actie. Hierbij kunt u bijvoorbeeld denken aan limonade, hapjes of muziek.

Bij het groener maken van de buurt worden de kosten vergoed tot maximaal € 1.150,-. Dit bedrag kan bijvoorbeeld worden gebruikt voor de adoptie van plantenbakken of voor het herinrichten van een gemeenschappelijke tuin.

Het budget voor het opknappen en schoonmaken van speeltoestellen en -plekken bestaat uit een bedrag van maximaal € 230,-. Het is niet de bedoeling dat u de speelplek zelfstandig aanpast. De sector Wijkbeheer van de dienst Milieu en Beheer is verantwoordelijk voor de inrichting van de speelplek, het ontwerp, de uitvoer en de controle op de strikte veiligheidseisen die gelden voor speelplekken.

Hoe kunt u uw plan indienen?

Bel Lia Heijligers (071-5167638) en vraag om het Inschrijfformulier Fonds Wijk-initiatieven. U kunt dit formulier ook zelf ophalen bij de balies van het Stads-bouwhuis, Langegracht 72 en de dienst Milieu en Beheer aan de Admiral Banckertweg 15. Indien u meer wilt weten over het fonds, dan kunt u contact opnemen met Lia Heijligers.

Tot en met vrijdag 21 juni kunt u uw initiatieven indienen. Stuur het formulier voor deze datum naar: gemeente Leiden, Stadsbouwhuis/Wijkbeheer, ter attentie van mevrouw L. Heijligers, postbus 9100, 2300 PC Leiden.

U kunt het formulier ook zelf inleveren bij de balies van het Stadsbouwhuis aan de Langegracht 72 en de dienst Milieu en Beheer aan de Admiraal Banckerweg 15. Binnen een maand na sluitingsdatum krijgt u schriftelijk bericht of uw plan wordt gehonoreerd.

De tuin van de Pauluskerk

Els Roelofs

Zoals zo'n twee maanden geleden in de Oegstgeester Courant stond: "Wie de afgelopen weken rond 10.00 uur langs de Pauluskerk aan de Warmonderweg fietste, zag ze aan het werk. Metend en tellend, spittend en sjouwend, van jong tot oud." Als u zich afvraagt wat daar eigenlijk gebeurde, dan volgt hier het relaas.

Aanleiding tot het aanleggen van de tuin was de uitgave van het boekje "*Van kerk met tuin tot hof van lof*", met als ondertitel "*Ideeën voor inrichting en beheer van kerkerven en (parochie)tuinen*". Het is geschreven door Tini Bruggen, onder eindredactie van Nellie Smeenk-Enserink, woonachtig in de Vogelwijk. Nellie is secretaris van de landelijke werkgroep Kerk en Milieu van de Raad van Kerken in Nederland.

In het boekje wordt de tuin gezien in bijbels perspectief en tevens aantrekkelijk gemaakt voor dieren (vogels, vlinders, insecten). Of ingericht op de seizoenen, als liturgietuin rond het kerkelijk jaar, bijbeltuin met planten die herinneren aan bijbelse verhalen, symbolen- en kruidentuin met planten die in de christelijke traditie een bepaalde betekenis kregen, stiltetuin.

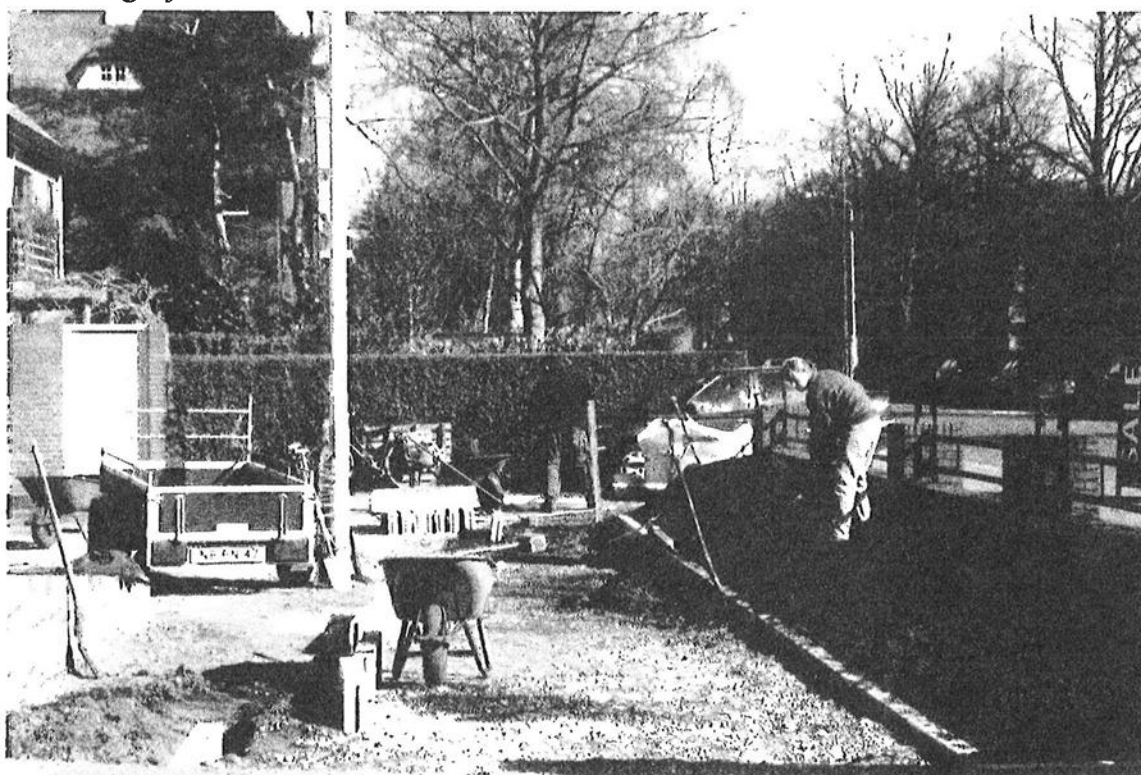
Naar aanleiding van deze uitgave besteedde de televisie hier aandacht aan met een uitzending over 'kerkgroen' en kwam ook het idee om de 'grindbak' rond de Pauluskerk aan te pakken in beeld.

Vrijwilligers zijn met veel plezier aan de slag gegaan, waaronder ook buurtbewoners (zoals 'boven'-getekende). Het werd letterlijk *grondig* aangepakt. Er is heel wat graafwerk gedaan waarbij veel grind het veld moest ruimen, extra tuinaarde erdoor werd gespit (waarbij soms zeeklei naar boven kwam), oude beplanting gekortwiekt of verwijderd. En heel veel nieuwe beplanting aangebracht.

Hierdoor biedt het een heel andere aanblik dan tevoren, veel fleuriger, er staat van alles in bloei. Veel planten zullen o.a. gaan dienen als snijbloemen.

Juist het stuk geïnspireerd door het boekje is nog niet klaar, in het najaar wordt verder gegaan. Zo wordt er gedacht aan vijgen en druiven tegen de zuidmuur.

Dus als u in september of oktober weer mensen aan het sjouwen ziet, dan weet u waar ze mee bezig zijn.

KUNST IN DE KAMER 2002

Yvonne Slijkhuis

Inmiddels traditioneel vindt er weer een 'Kunst in de Kamer' plaats op de tweede zondag in november, dus ditmaal op 10 november.

Maar toch niet zo heel traditioneel, want we gaan het dit keer eens heel anders aanpakken.

De vorige bijeenkomsten bestonden uit muziekmiddagen met hier en daar wat poëzie of een aardig verhaal.

Er waren steeds voldoende verrassende deelnemers en een altijd enthousiast publiek dat na afloop met een goed gevoel naar huis ging.

Maar nog nooit kregen b.v. beeldend kunstenaars een kans om hun werk te tonen.

Daarom ligt dit jaar het accent op hen.

Wij verzoeken beeldend kunstenaars, mensen die een hobby hebben of een aardige verzameling zich aan te melden om hun werk of verzameling aan de buurt te tonen.

Het moet een soort Kunst in de KamerS worden ditmaal, waarbij de bezoekers van de tentoonstellingen in een wandeling door de wijk de deelnemende locaties bezoeken. Wil je wel meedoen, maar is er bij je thuis geen gelegenheid om te exposeren, meld je dan toch aan, dan kunnen we bekijken of er een alternatieve locatie gevonden kan worden in de wijk.

Toen vorig jaar dit plan geboren werd meldden zich spontaan al 3 bewoners van de Raadsherenbuurt aan, ik zal binnenkort opnieuw met hen contact opnemen.

Alle anderen worden verzocht zich te melden. Net als andere jaren zal het geen wedstrijd worden om het mooiste of het grootste, maar kunst op buurtniveau, waar iedereen aan kan deelnemen. De voorgaande jaren hebben ons geleerd dat dat heel succesvol kan zijn.

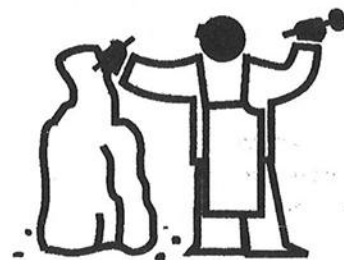
Graag jullie briefjes, mailtjes of telefoontjes naar:

Yvonne Slijkhuis

Johan de Wittstraat 20,

tel. 5175855

E-mail: JPeeters@elnet.nl

WROETEN

de dag is goed
als ik heb gewroet
vingers in de aarde
gevoel van waarde
onkruid of plant
onderscheid met de hand
wroeten is voelen
de grond omwoelen

wel voorzichtig kijken
naar het juiste plantje reiken
alles groeit door
daar doe ik het voor
niet omdat het moet
maar ..
gewroet ontmoet

emily groenewegen

‘Bomenbeleid’ in de Raadsherenbuurt; een levendige discussie

Jan Kroes

Op 28 mei is er een bijeenkomst geweest met een aantal buurtbewoners en een medewerker van de gemeente over het bomenbeleid.

De geschiedenis

In het verleden heeft een ‘bomencommissie’, met onder meer Ad Littel en Maarten Mentzel, geprobeerd om de gemeente aan te zetten tot een goed bomenbeleid in onze wijk. Dit heeft totnogtoe helaas weinig resultaat opgeleverd.

De bijeenkomst op 28 mei

Op 28 mei kwam dhr. Peter Bollen (bureau groenontwerp van de gemeente) naar onze wijk om over de bomen in de wijk te spreken. Vanuit de wijk waren vanzelfsprekend Ad Littel en Maarten Mentzel aanwezig. Daarnaast waren er nog enkele geïnteresseerden: Reinier Schut, Yolanda Kenter, Rob van Berge Henegouwen en Jan Kroes.

Doel van het gesprek was: (1) meedenken met de gemeente en (2) informatie verzamelen om de bewoners van de Raadsherenbuurt te kunnen informeren.

Hoe staat het met de gezondheid van de bomen?

Uit onderzoek van de gemeente blijkt dat het met de gezondheid van de bomen matig gesteld is. Met lapmiddelen als 'grondverbeteren', beluchten, bemesten en snoeien wordt de levensduur zoveel mogelijk opgerekt, maar de komende tientallen jaren zullen toch veel bomen het loodje leggen. Dit betekent dus onherroepelijk een noodzaak om bomen te herplanten.

Waarom levert het herplanten van bomen meer problemen op dan vroeger?

Dhr. Bollen van de gemeente maakte duidelijk dat de mogelijkheden voor het (her)planten van bomen de komende jaren kleiner worden doordat er (1) steeds meer kabels onder de grond komen, (2) met de nutsbedrijven in contracten is vastgelegd dat de bedrijven geen kabels mogen leggen in de buurt van bomen en dat de gemeente geen nieuwe bomen mag planten in de buurt van ondergrondse kabels. In veel wijken speelt bovendien (3) dat bewoners meer dan vroeger pleiten voor parkeervoorzieningen.

Voor onze wijk komen nu vragen naar voren als: is het acceptabel dat aan één kant van de straat bomen staan (op korte afstand tot elkaar) of moeten er aan beide zijden van de straat persé bomen staan (op langere afstand tot elkaar)? Hoe verwerk je de parkeerruimte zo goed mogelijk in het straatbeeld?

Spreiding van boomsoorten is wenselijk om te voorkomen dat de hele wijk plotseling zonder bomen zit als er ziektes uitbreken, maar er zijn veel antwoorden mogelijk op de vraag 'welke bomen plaats je waar?'

Het bomenbeleid

De bomen aan de Hogerbeetsstraat zijn gezond, maar worden te groot en passen niet meer (allemaal) in de straat. Dhr. Bollen zal voor deze straat een aantal opties ontwikkelen, waarbij meerdere boomsoorten en meerdere locaties voor de bomen zullen worden voorgesteld. Vervolgens zal aan bewoners uit de Hogerbeetsstraat gevraagd worden om hun voorkeur uit te spreken.

Voor het rozenpleintje aan de Johan de Wittstraat zal ook een bomenplan gemaakt worden, waarbij enkele alternatieven aan bewoners zullen worden voorgelegd. Hierbij zal ook de aanpalende kruising met de Hogerbeetsstraat worden meegenomen.

Enkele bewoners van de Adriaan Pauwstraat hebben bij de gemeente de wens geuit om het aantal bomen uit te breiden. Hierover heeft de gemeente contact met deze bewoners. In een deel van de Van Ledenberchstraat staan geen bomen. Dhr. Bollen zal bekijken of er op de langere termijn wel bomen zouden kunnen worden geplant.

Voor de langere termijn is het wenselijk om een 'streefbeeld' te maken voor de wijk. Ad Littel maakt hiervoor een eerste concept.

Hoe nu verder?

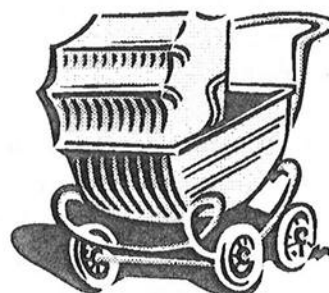
Met dhr. Bollen en de genoemde wijkbewoners is een nieuwe afspraak gepland op maandag 1 juli. Dan zullen zowel voorstellen voor de korte termijn als de lange termijn worden besproken. Vervolgens zal ervoor worden gezorgd dat concrete voorstellen worden voorgelegd aan bewoners. Wordt dus vervolgd!

Als u belangstelling heeft voor dit onderwerp kunt u zich natuurlijk aansluiten bij de bespreking op 1 juli a.s..

Jan Kroes
Penningmeester Vereniging Raadsherenbuurt
Fagelstraat 43, 071-5157478

Nieuwe bewoners

Geboren op 15 mei: Barend, zoon van Anniek Elias en Arnoud Visser, en broertje van Nico en Karlijn, Fagelstraat 45.

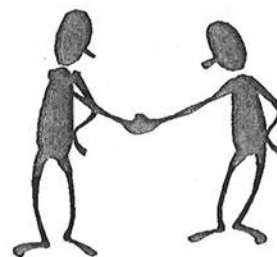

Sinds enkele maanden wonen op Johan de Wittstraat 45 Dorothée Albers en Erwin Duurland met hun drie zonen Daan van 6, Jona van 3 jaar en Yannick van 15 maanden. Voorheen woonden zij in het centrum van Amsterdam en nadien zo'n anderhalf jaar in Frankrijk. Daar hebben zij veel plezier gehad van de website van onze buurt! Erwin is vliegtuigbouwkundig ingenieur en werkt bij een adviesbureau waar luchtvaarttechnieken worden toegepast in zowel de luchtvaart als andere branches. Dorothée is van huis uit communicatiewetenschapper, met cultuur als specialisatie en heeft o.a. bij de NOS gewerkt.

Sinds Goede Vrijdag wonen op Fagelstraat 30 Paul Gerrits, Annemieke Schilder Spel, hun toen drie maanden oude dochtertje Isabel en de twee poezen. Tussen het krijgen van de sleutel en de verhuizing zaten 3 weken waarin een verbouwing en al een groot deel van het opknappen van het huis is gerealiseerd. Ook op dit moment zijn ze nog druk aan het klussen.

Voorheen woonden zij in een appartement in Den Haag. Beiden zijn werkzaam als belastingadviseur.

Begin 2002 hebben vier nieuwe bewoners zich gevestigd in het pand Johan de Wittstraat 48. Het zijn: Bart Verheule en Marjan Lauwers, beiden 35 jaar, en hun dochters Marie van 3 jaar en Colette van 9 maanden. Zij komen uit Antwerpen en zullen hier een jaar of drie blijven wonen. Bart werkt bij AKZO in Sassenheim als marketing-manager. Marjan is bezig om vanuit haar werkgever (ING) in de omgeving gedetacheerd te worden. Marie gaat enkele ochtenden naar het Vogelnest aan de Nachtegaallaan. Marjan krijgt de estafettepen uitgereikt en is van plan iets te gaan schrijven over het verblijf als Belg in Nederland en integratie in de Raadsherenbuurt.

PRIKBORD

Gele tegeltjes

Van een nieuwe bewoner uit de Johan de Wittstraat kreeg ik twee dozen met de originele gele tegeltjes voor in de gang van onze huizen.

Wie heeft daar belangstelling voor?? Ik ben ze graag weer kwijt.

Tevens af te halen: een **paneeldeur**, met drie panelen. →

Rob Grootenhuis, Fagelstraat 14, tel. 515 47 69

Gratis af te halen:

schommel; Johan de Wittstraat 52.

Te koop: kleine caravan

Het is een Adria 330 met 3 slaapplaatsen.

De caravan is 11 jaar oud, maar in heel goede staat, omdat hij bijna nooit gebruikt is.

Technische keuring uit 2001 ter inzage. Ook geschikt voor kleine trekauto. Prijs n.o.t.k.

Flip Spierenburg, Johan de Wittstraat 47, tel. 5153690

Wie beschikt er in de buurt over een **garage** en wil daar een deel van verhuren?

Reakties graag naar Dorothe Albers, Johan de Wittstraat 41.

Inhoud

Van de redactie *blz 2*

Van het bestuur *blz 3*

Estafette-column *blz 5*

Wandelen langs de bomen in de buurt - van de jaren tachtig tot nu *blz 6*

In memoriam Rob Mante *blz 11*

De Leidse Hout en de Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout *blz 12*

Bomen *blz 15*

Perenbomen, appelbomen, eik en beuk *blz 19*

De dahliakwekerij van Ballego *blz 20*

Door de straten van de Raadsherenbuurt *blz 22*

Koninginnedag 2002 *blz 23*

Een stukje geschiedenis van de grond onder onze wijk *blz 24*

Water op- en in de grond *blz 25*

De gemeente bij u thuis *blz 26*

De tuin van de Pauluskerk *blz 30*

Kunst in de Kamer 2002 *blz 31*

Wroeten *blz 32*

Bomenbeleid in de Raadsherenbuurt, een levendige discussie *blz 32*

Nieuwe bewoners *blz 34*

Prikbord *blz 35*

PRĪKBORD

Gede regeltjes
Van een nieuwe bewoner als de Joana de Wistart kreeg ik twee dozen met de volgende
gale regeltjes voor in de gang van onze tenten
Wie heeft daar bevestiging voor? Ik heb ze graag want twee
Levend te maken van geschiedenis met drie personen
Rob (Grooten) (geboren 1-4-1915-12-19)

Gedrukt op 10 februari
schiedkundig: Johan de Wistart 21

Te koop: kleine caravans
Het is een Anna 110 met 3 slaapkamers
De caravaan is 11 jaar oud, maar in heel goede staat, omdat hij bijna nooit gebruikt is
Technische kennis tot 2000 tot in de jaren 2000 (ook geschiedkundig) (Prijzen 2000)
Eip (Grooten) (geboren 1-4-1915-12-19)
Wie beschikt er in de buurt over een garage en wil daar een deel van verhuren?
Schiedkundig: Johan de Wistart 21

Inhoud

Van de redactie als 1
Van het bestuur als 1
Eerste- en tweede- als 1
Wandelen langs de bomen in de buurt - van de jaren tachtig tot nu als 6
In memoriam Rob Kruis als 11
De laatste Hout en de Verenging van Vrienden van de Laatste Hout als 11
Bomen als 12
Eerste- en tweede- als 12
De laatste wijk van Ballew als 12
Door de straten van de Randstad: onder als 12
Koninginmooie 2002 als 12
Het studeer geschiedenis van de grond onder onze wijk als 14
Water op- en in de grond als 15
De gemeente bij e hink als 16
De naam van de Randstad als 16
Kruis in de Kamer 2002 als 16
Wistart als 16
Bomenveld in de Randstad: een levendige geschiedenis als 16
Nieuwe bewoners als 16
Prijkbord als 16